

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 210 Ft

XXI. évfolyam 10. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2014. október

A tartalomból:

Papi szolgálat a kommunizmus idején

3. Önkormányzati hírek

5. IN MEMORIAM: Hegedűs Imréné

8. Civil sarok - Tóth Ferenc, az új igazgató

9. Kneipp-féle vízgyógyászati módszerek gyakorlati alkalmazásairól

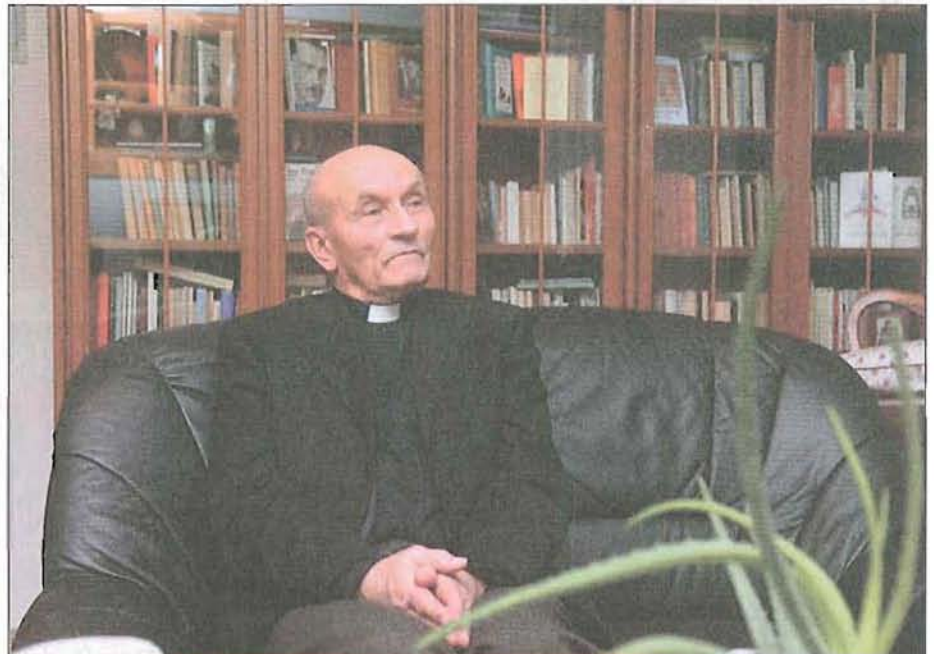

19. Ora et labora! Rendhagyó évnyitó

20. Hét gyertya hét iskoláért
írás a 6. oldalon

Varjú Imre atyával beszélgettünk

Varjú Imre atya, a pestszentlőrinci Ibo-lyai utcai kápolna nyugalmazott plébánosa tavaly novemberben ünnepelte 81. születésnapját. Azok között a papok között volt, akik 1956-ban a kórházakban segédkeztek, iratokat sokszorosítottak, és akik a megtorlás idején börtönbe kerültek. Szerkesztőségünk a súlyos történelmi pillanatokban átélte tapasztalatairól kérdezte. Az ő történetével emlékezünk meg a kommunista diktatúrák áldozatairól a február 25-i emlénapon.

Hogyan élték meg 56 első napjait a központi papnevelő intézetben?

– Az 1956-os események első felvonásából nem ért el hozzánk semmi, mert éppen lelkigyakorlaton vettünk részt. Egy hétig tartott, egymással nem beszélünk, rádiót nem hallgattunk, az előljárók nem tájékoztattak minket. Vasárnap reggel ért véget a lelkigyakorlatos csend, akkor tudtuk meg, mi történt. Rögtön arra gondoltunk, hogy biztosan vannak sebesültek, el kell mennünk hozzájuk. Hatodéves, frissen

felszentelt papok voltunk, szeptembertől voltunk a központi szemináriumban. Nyolc-tíz felszentelt pap lehetett akkor ott, mindenki kiment a kórházakba, én vasárnap délelőtt a szentmise után a Bakáts téri kórházba mentem. Tele voltak sebesültek, főleg egyetemisták és munkás fiatalok voltak. Reverendában mentem, vittem a kenetet, az Oltáriszentséget. Megbeszéltük, hogy kijövök mindennap: áldoztattam, gyóntattam.

Mi történt az orosz csapatok bejövetelekor? Folytathatták ezt a szolgálatot?

– November 4-én reggel hétre voltam beosztva misére az Egyetemi templomba. A rádióból már tudtam, hogy a szovjetek visszajöttek. Három tank állt a Kálvin téren, az egyiknek a csöve az Üllői útra, másiké a kiskörútra, a harmadik a Kecskeméti utcára irányult. A szovjet katonák lőtték mindenkire, aki élt és mozgott.

folytatás a 13. oldalon

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Autómentes nap!

Gyomaendrőd Önkormányzata rendezte meg szeptember 19-én az autómentes napot. A Kis Bálint Általános Iskola kisebb – és nagyobb diákjai kerékpáros ügyességi versenyen, aszfaltrajzversenyen és kézműves foglalkozáson vettek részt. A szülők is érdeklődést mutattak, mert többen elkísérték gyermeküket kerékpárral, és együtt „bicajoztak” csemetéjükkel. A kerékpáros közlekedés elméleti szabályairól adhattak számot azok, akik tesztet töltöttek ki. Elsősegélynyújtás gyakorlására is volt lehetőség ezen a délutánon.

A Szülői Munkaközösség által a Kis Bálint Általános Iskola Fő úti iskola udvara megújult. Térburkolatot raktak le, több pihenőhelyet létesítettek a dolgozók kezébe, és rendezettebbé, biztonságosabbá tették a nagy diákok játszó területét. Köszönjük a szülők és a szakemberek segítségét, és továbbra is számítunk támogatásukra!

A Kis Bálint Általános Iskola Szülői Munkaközössége Iskola Bált szervez! Időpont: október 18. Helyszín: Katona József Művelődési Központ. Vacsora ára: 2500ft/fő. Minden érdeklődőt, támogatót szeretettel várunk!

Kis Bálint Általános Iskola

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

Smiri Sándor és Farkas Katalin 2014. augusztus 30-án esküdtek egymásnak örök hűséget a gyomai Jézus Szíve templomban.

Rieger Ferenc és Fillmon Andrea 2014. július 31-én esküdtek egymásnak örök hűséget az endrődi Szent Imre templomban.

Mindkét párnak kívánunk sok-sok boldogságot, Isten áldását a közös életükre. Egy életen át!

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület szeptember hónapban

Projektmenedzseri beszámoló a „Lélekkel a Körösök mentén” c. projekt előrehaladásáról

Utoljára 2014. augusztus 28-iki Képviselő-testületi ülésen történt beszámoló a DAOP-2.1.1/J-12-2012-0007 azonosítószámú pályázatról. Az azóta eltelt időben a következő események történtek:

Az épületek kiviteli tervének elkészítési jogát a Bíráló Bizottság döntése alapján a július 15-iki ülésen az Insula Bau Kft. nyerte el. Az elkészítés határideje szeptember 15. volt. A szerződő fél a terveket csak részben szálította le.

Az eszközbeszerzés az élményelemekre nyílt közbeszerzési eljárás keretei között történik. Időközben kisebb módosítás történt a kiírásban, ezért újabb ajánlattételi felhívás történt, melynek határideje szeptember 25-én jár le.

Építés, felújítás:

Építés	Felújítás
Erzsébet ligeti tanösvény és környéke kialakítása	Szent Antal zárandokház
Fa szerkezetű kilátó építése	Szent Antal kenyérsütőház
„Bárka” Halászati Látogatóközpont kialakítása	Körös Látogatóközpont

A Közbeszerzési Bizottság az eljárás anyagait tárgyalta és jóvá hagyta szeptember 17-én

A Képviselő-testület elfogadta a beszámolót.

Csatlakozás a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerhez és a pályázat kiírása

Az ösztöndíjpályázat egy 2007-es Kormányrendelet alapján kerül meghirdetésre. A települési önkormányzatoknak minden évben lehetőségük van a következő fordulóhoz csatlakozni. (2014/2015-ös tanév második és a 2015/2016-os tanév első félévére vonatkozik)

A támogatást kizárólag szociális rászorultság alapján lehet elnyerni. A pályázatnak két típusa van „A” és „B”. Az „A” típusú a felsőoktatási intézményben hallgatói jogviszonnyal rendelkező pályázók, míg a „B” típusú pedig a 2014/2015-ös tanévben érettségiző tanulók nyújthatják be.

A 2012-es tanévben 31 fő, 2013-ban 36 fő, 2014-ben 20 fő adta be határidőre pályázatát. A 20 főből 19 felelt meg a kiírási feltételeknek.

A 2015-ös forduló pályázatainak benyújtási határideje az önkormányzat részéről 2014. november 7.

A képviselő-testület ismét megszavazta az ösztöndíjrendszerhez való csatlakozást.

Termőföldek hasznosítása

Városunk Képviselő-testülete a 2013. augusztusi ülésén döntött arról, hogy néhány, haszonbérletbe adott termőföldet a visszavételt követően átadja használatra a Kistérségi Szociális Start Munkaprogram részére. Ezek a területek jelenleg művelés alatt állnak és a megigényelt földalapú támogatást, melynek összege megközelítőleg 9 millió Ft, az önkormányzat kapja. Bérbeadás útján 30 kg/AK ez az összeg kb. 3.5 millió Ft-ot tenne ki. Tehát az önkormányzat számára előnyösebb, ha a munkaprogramon keresztül hasznosítja a termőföldeket.

Az elkövetkező időben az alábbi helyrajzi számú területek szerződése fog lejárni: 02253/13, 02626/4, 02750/9 sz., közel 40 hektár területen. Mivel a helyi rendeltünk alapján a termőföldek át lettek sorolva a kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon kategóriába, a térség jellegénél fogva a termőföld stratégiai fontosságú.

A Képviselő-testület egyetértett a döntési javaslattal, mely szerint átadja azokat használatra a Kistérségi Szociális Start Munkaprogram részére.

Képviselői számítógépek ciklus végi sorsának rendezése

Az elektronikus kapcsolattartás bevezetéséről szóló döntés nem szabályozza a képviselői számítógépek ciklus végi kivonásának kérdését. Ilyen esetben az átvételi dokumentumnak megfelelően kell eljárni, vagy egyedi testületi döntéssel kell az egyébként 0 Ft könyv szerinti értéken a képviselői gépek kivonásáról és pótlásáról gondoskodni. A kereskedők nyilatkozata szerint ezek a gépek megkímélt állapotban bruttó 55. 000 Ft piaci értéken adhatók el.

A gép megvásárlásáról egy esetben volt precedens, mivel egy képviselő lemondását követően igényt tartott a gépre. Akkori értéken 117 679 Ft térítési díjat kellett megfizetnie.

Az újabb gépek beszerzésének bruttó értéke 130 000/150 000 Ft/db,

mely összeg az optikai kábel kiépítésének terhére valósítható meg.

A képviselő-testület úgy határozott, hogy nem tartja célszerűnek az eszközcsere, illetve a részleges gépcseré is csak a használt eszköz térítése ellenében legyen végrehajtható.

Lehóczkiné Timár Irén
képviseelő

Tisztelt Olvasó! Tisztelt Választópolgár!

Ismét eltelt négy év! 2014. szeptember 25-én tartotta a Képviselő-testület a soron következő és egyben a ciklus utolsó ülését. Mint képviselő, egy időközi választás után (2007. március 4.) kaptam felkérést a Városunk újság szerkesztőjétől, hogy készítsek beszámolókat a testület munkájáról havi rendszerességgel. Legtöbbször a késő esti órákba nyúló ülések után készültek ezek, az Önök tájékoztatására szolgáló írások, születtek meg az „Önök joga van tudni...” című cikkek. Közel nyolc éven át próbáltam hiteles, minden elfoglaltságtól mentes tájékoztatót nyújtani a Tisztelt Olvasónak.

A ciklus befejeztével az én egyéni mandátumom is lejár, ezért szeretnék elköszönni Önöktől, és egyben reményemet kifejezni arra vonatkozóan, hogy mint képviselőjelölt ismét elnyerhetem a Választók bizalmát, és az elkövetkező öt évben is írhatok tájékoztatást az újonnan alakult testület munkájáról. Tisztelettel:

Lehóczkiné Timár Irén
Képviseelő

Tisztelt Képviselő Asszony! Kedves Irénke!

Olvasóink és a magam nevében is szeretnék köszönetet mondani az elmúlt évek áldozatos munkájáért, mellyel szakszerűen tudósítottál hónapról hónapra az önkormányzati ülésekről. Isten áldását kívánom életedre, és reménykedem az elkövetkező évek további együttműködésében.

Itt szeretném megköszönni Várfi András polgármester Úrnak, és a leköszönő Képviselő-testületnek is az elmúlt négy év munkáját.

Iványi László
a Városunk újság főszerkesztője

Tisztelt Választópolgár!

Engedjék meg, hogy bemutatkozzam.

Lehóczkiné Timár Irén vagyok, Endrődön születtem 59 évvel ezelőtt. Itt éltem és dolgoztam családommal, ma már a férjemmel.

Pedagógusként negyven évig tevékenykedve megtanultam, hogy a jó emberi kapcsolatok kiépítéséhez nélkülözhetetlen a bizalom megszerzése, melynek alappillére a hitelesség.

2007. március 4-e óta a Fidesz-KDNP színeiben egyéni választókerületi képviselőként, két cikluson át, a legjobb szándékom szerint és a lehetőségeim keretein belül, a város, a lakosok érdekeit mindenkor figyelembe véve hoztam meg döntéseimet. Nagy megtiszteltetésnek érzem és érzem, ha problémáikkal megkeresnek az itt élő polgárok, és én a segítségükre tudok lenni.

A 2010-es önkormányzati választások óta egy némileg megnövekedett és átrajzolt területen, az öregségi településrészlettel kiegészítve, ismét folytathattam megkezdett munkámat a községi lakóinak megtisztelő bizalma által. Ebben a ciklusban lettem az Ügyrendi, Oktatási, Kisebbségi és Esélyegyenlőségi Bizottság, valamint az elmúlt év végétől a helyi Értéktár Bizottság elnöke, és ezekkel a feladatokkal módomban állt kipróbálni munkabírámat.

2013. december 16-a nagy változást hozott eddigi életemben, mivel a 40 éves pedagógusi pályámat megszakítva nyugdíjba vonultam. A fel szabadult időmet és aktivitásomat kihasználva, mondhatni, „főállású” képviselőként maradtam a lakosság szolgálatában.

Megválasztásom esetén szeretném segíteni eddig megszerzett tapasztalataimmal az új testület munkáját. Célkitűzéseink közé tartozik továbbra is a meglévő munkahelyek védelme, a munkahelyteremtés támogatása, a bel- és külterületi településrészekben egyaránt a városkép javítása, a helyi közösségi közlekedés igényekhez való igazítása, az oktatás, a családok és idős emberek problémáira változatlanul figyelmet fordítani.

Az elkövetkező ciklusban is a rám jellemző habitus és értékrend megtartása mellett, egy új, de csupa nagyszerű emberekből álló csapatban a Kereszténydemokrata Néppárt képviselőjelöltjeként szeretném az Önök érdekeit képviselni, bízva ismételt bizalmukban.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Lehóczkiné Timár Irén
képviseelőjelölt

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Öregmistránsok találkozója

Szeptember 14-én, a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén ismét megrendezték Hunyán a fiú öregmistráns találkozót.

Az esős idő ellenére is jó páran eljöttek a hajdani hunyai öregmistránsok közül a Hunyán és vidéken élők is. A szentmise könyörgésébe belefoglalták a mai keresztet hordozók szenvedéseit, név szerint is megemlítve az iraki és ukrainai keresztény embertársaink háborús szenvedéseit. Külön a ministránsokért is imádkoztunk.

„Krisztus, te kiűresítetted önmagadat, felvetted a szolga alakját, és hasonlóná lettél az emberekhez, engedd, hogy Egyházad tagjai, különösen is az öreg és jelenlegi ministránsok mindig hűségesen kövessenek Téged!”

A szentmise után a plébániai hittanteremben agapéval és kötetlen beszélgetéssel zárult a jól sikerült találkozó.

új elérhetőségünk:

<http://www.varosunkujsg.hu>

MEGHÍVÓ - IDŐSEK VILÁGNAPJA - Hunyán, október 4-én, szombaton este 5-kor a szentmisén Idősek Világnapja alkalmából megemlékezést tartunk. Jöjjenek össze minél többen. Aki nem tudnak eljönni, de szeretnének, kérjük, jelezzék a plébánia felé, és akkor autóval elhozzuk a templomba.

Gyomaendrődön **Üzemorvosi** (foglalkozás-egészségügyi ellátást)vállalok! Rendelés helye: Gyoma Rendelőintézet Rendelés ideje: Szerdánként 8-12 óráig. Előzetes bejelentkezés: 30/9850-816-os telefonszámon szükséges. **Dr. Hunya Sarolta** foglalkozás-egészségügyi szakorvos

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Hegedűs Imréné Balogh Juszti

volt hunyai sekrestyés
(1928-2014)

2014. augusztus 18-án 86 esztendőskorában költözött az égi hazába volt sekrestyésünk, özv. Hegedűs Imréné, Balogh Juszti. Temetése a hunyai templomból volt augusztus 26-án.

Amikor letette a templom kulcsait, egy interjút készítettünk vele a Városunk újság olvasóinak, mely megjelent a Városunk újság 2003. decemberi számában. Ez interjú szó szerinti újra közlésével emlékezünk rá, és áldozatos munkájára.

Isten adjon Neki örök nyugodalmat és üdvösséget!

November 1-jén, tizenegy év szolgálat után egészségügyi okok miatt lemondott Hegedűs Imréné, Juszti néni a hunyai sekrestyési munkáról. Két hét elteltével újból elbeszélgettem vele.

Plébános: Kedves Juszti Néni! Ma 16 napja, hogy letette a hunyai templom kulcsait, és lemondott a sekrestyési munka köréről. Hogy érzi magát?

Hegedűsné: Most már hál' Istennek, jól érzem magam. Akkor nagyon megijedtem. Úgy mentem el kezelésre, hogy majd segít rajtam... és nem segített, hanem rosszabbul lettem. Hál' Istennek, azóta már javulगतok, sokkal könnyebben vagyok, mint két héttel ezelőtt.

Plébános: November 1-jén, 11 év után miért tette le a kulcsot, a munkát?

Hegedűsné: Beteg lettem. Félttem attól, hogy nem bírom, félttem a téltől. Ha az esti misék nem olyan későn volnának, legalább a téli időszakban, akkor még talán-talán bátrabb volnék.. de ezek az esték, amikor haza kell menni a sötétben. Már nagyon nehéz a számomra.

Plébános: Az az öt óra nincs olyan későn, csak a nap megy le hamar...

Hegedűsné: Ebben igaza van plébános úrnak, hogy a nap megy le hamar. Sajnos, sötétben kell haza menni, és nem olyan közel lakok a templomhoz.

Plébános: Ha vissza tekint az el múlt tizenegy évre, mire emlékszik szívesen, mi volt a legszebb?

Hegedűsné: Mi is volt a legkedvesebb élményem? Hát azt lehet mondani, hogy minden egyes nap kedves élmény volt.

Nagyon, de nagyon szerettem itt dolgozni. És azon a héten, amikor a lemondásom elgondoltam, egész héten csak sírtam. És amikor az utolsó mise volt, az nekem olyan fájós volt. Nagyon nehezen tudtam itthagyni. Nagyon szerettem itt dolgozni. Nekem itt minden szép volt. Különösen is a gyerekek, a ministránsok. Minden alkalommal itt voltak, és igyekeztem a kedvükbe járni, hol ezzel, hol azzal... egy kis csoki, egy kis sütemény. Arra törekedtem, hogy minden legyen jó, a hívek legyenek velem megelégedve. Nagyon szerettem itt szolgálni. Ennyit tudok mondani.

Plébános: remélem, nem távolodik el körünkből, szeretettel hívjuk és várjuk, vegye ki részét mindenből. Annyiból lesz könnyebb az élete, hogy a felelősség és a munka terhe nem nyomja.

Hegedűsné: Itt nem lesz munkám, csak annyi, hogy eljőni, imádkozni.

Plébános: Mit kíván leendő utódjának?

Hegedűsné: Utódomnak azt kívánom, hogy legyen olyan lelki kitartással, mint én voltam, mert ez azért nem olyan könnyű... itt dolgozni, esik, fúj, hideg van, ide mindig jönni kell, pontos időre, egy percet se lehet késni. Tizenegy év alatt soha nem késtem el. Mindig itt voltam akkorra, amikor kellett. Kívánok neki nagyon jó egészséget, és nagyon sok türelmet, mert sok türelem kell, mert sajnos nagyon sok fajta emberek vannak itt Hunyán. És mindhez egyformán jónak kell lenni. Mert így nyer elismerést, így tudja az embereket magához vonzani.

Plébános: Egyházközségünk és a magam nevében is köszönöm szépen a tizenegy éves szolgálatát. További életére kívánom Isten áldását, jó egészséget, Isten áldja.

Hegedűsné: Köszönöm szépen, plébános úr. Meglepettem, nem készültem erre, azt mondtam, ami éppen jött, ami éppen az igazság.

Plébános: Egy riportnak épp ez a lényege, hogy az ember nem szépíti meg, nem színezi ki előre a gondolatokat, azt mondja, ami őszintén, spontán jön belőle.

Köszönöm a beszélgetést.

Iványi László
plébános

Benke Mária versei

Virrad... (hajnalodik)

Holdsütötte éjszaka után,
feldereng a hajnal.
Helyére szökik a pirkadat,
a tájon előmlik a virradat.

Vörösré festi az ég peremét,
a Nap színei adják a táj keretét.
Csend van! – hajnalodik,
szívem álmodozva vágyakozik...

A hajnali „harsogó” csendben
kukorékolás, trillázás hangzik a kertben.
Énekes madarak felelgetnek,
zavartalanul „cseveghetnek”

Az éj lábujjhegyen eloson,
fénytörést látok a bokrokon.
Oly valóságos ez az egész
lelkem az örömtől nehéz...

A hajnal a kedvenc napszakom,
Simogat a szellő az arcomon.
Boldog vagyok minden ok nélkül,
a szívem rezdül, s felélénkül...

Vecsés, 2010. május 4.

Köszöntés, búcsúzás...

Hajnalban köszöntelek drága Nap,
bearanyozod az egész Életem.
Fényedtől az ember erőre kap,
a napfény számomra lételem...

Mindig vágyom köszöntésedet,
különösen tavasszal, s nyáron.
Gyönyörrel veszem öleléseidet,
e két évszaktól nagyon várom...

Szeptember hónapban a nyárnak vége.
Hűvösödik, esik, rövidülnek a nappalok.
Sugaraidnak gyenge már a fénye,
jobbban felöltözöm, de azért kinn vagyok...

Köszöntésemet a búcsúzás követi.
Sajnos itt kopogtat már az ősz.
A napfényre vágyamat növeli
a hűvös, - hiába beköszönt az ősz.

Elköszönök Tóled derűs szép nyár.
A színes lombhullás is szép nagyon
Elfogadom, hogy ősz jön már
Fújja arcom a szél, s hagyom...

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap és ünnepnap: 9 és 17 óra,
hétköznap csütörtök kivételével reggel fél 8
Rózsafüzér-ájtatosság: minden este 17 óra. (csütörtök és
vasárnap kivételével)

Gyoma

Vasárnap és ünnepnap 11 óra,
kedden és pénteken 16 óraker
Rózsafüzér-ájtatosság: szentmisék előtt.

Hunya

Vasárnapokon: 10 óraker,
hétköznapokon csütörtök kivételével 17 óra
Szentmisék előtt fél órával októberi rózsafüzér

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. szerda:	Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. csütörtök:	Szent Örzőangyalok
4. szombat:	Assisi Szent Ferenc
5. vasárnap:	Évközi 27. vasárnap
6. hétfő:	Szent Brúnó áldozópap
7. kedd:	Rózsafüzér Királynője
8. szerda:	Szűz Mária, Magyarok Nagyszónoka
9. csütörtök:	Szent Dénes püspök és társai vértanúk
11. szombat:	Boldog XXIII. János pápa
12. vasárnap:	Évközi 28. vasárnap
14. kedd:	Szent I. Kallixtus pápa és vártanú
15. szerda:	Avilai Nagy Szent Teréz egyháztanító
16. csütörtök:	Szent Hedvig szerzetesnő
17. péntek:	Antiochiai Szent Ignác püspök, vértanú
18. szombat:	Szent Lukács evangélista
19. vasárnap:	Évközi 29. vasárnap
22. szerda:	Szent II. János Pál pápa
23. csütörtök:	Kapisztrán Szent Ignác áldozópap
24. péntek:	Claret Szent Antal püspök
25. szombat:	Szent Mór püspök
26. vasárnap:	Évközi 30. vasárnap
28. kedd:	Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok
31. péntek:	Boldog Romzsa Tódor püspök, vértanú

Hét gyertya hét iskoláért

Szeptember 20-án, felemelő ünnepség volt az endrődi templom-ban.

A hét volt tanyai iskolákról: tanítóikról, diákjaikról emlékeztünk, értük imádkoztunk.

A szentmisét három pap celebrálta: Czank Gábor endrődi plébános, Szujó Antal mezőberényi plébános, aki maga is az egyik tanyai iskola tanulója volt, valamint Iványi László tb. kanonok, hunyai, korábban endrődi plébános.

Iványi László volt plébános, aki a felállított keresztek korábban felszentelte, mondta az ünnepi szentbeszédet. A beszédet alább közöljük.

A szentmise után kis agapé következett, és örömteli beszélgetés. Köszönet illeti e lélekemelő ünnepség szervezőit.

Ha valaki távozni készül a világból, különösen is nyomatékosak az utolsó szavai, mintegy végrendeletként értelmezzük. Ezekkel a szavakkal küldi Jézus apostolait a világba. Mennybemenetele előtt ezek voltak az utolsó szavai:

„Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.” (Mt 28, 19-20)

Ezeket a szavakat hallotta meg és követte egy velencei szerzetes, és jött a pogány magyarok közé.. tanítani, keresztelni, Isten gyermekeivé tenni az embereket. Ő a későbbi Szent Gellért püspök, akinek az ünnepe a jövő héten lesz. Szent István király Csanádra küldi, szervezze meg az egyházmegyét. Beindult az élet. Az egyházmegye területén Marosváron ő alapítja meg az első iskolát. Rá emlékezve, halálának 950. évfordulóján vette fel a rendszerváltás utáni kártalanítási értékből épült katolikus iskola a Szent Gellért nevet.

Mai ünneplésünket méltó összekötni az Ő személyével, amikor a régi, volt tanyai iskolák emlékét idézzük. Azokban az egyszerű, és sajnos ma már nemigen létező épületekben Jézusnak e szavai valósultak meg.

Tanítsátok őket...

Azok az áldott emlékü pedagógusok (sokan már nem élnek, de vannak, akik még hál' Istennek itt vannak közöttünk) ezt tették. Egyszerű és sokszor szerény körülmények között lelkiismeretesen tanítottak sok-sok gyereket írásra, olvasásra, számolásra, földrajzra. 1878-1975 között, egy évszázad alatt több ezer gyereket bocsájítottak az élet rögzös országútjára tudással, becsülettel, emberséggel felvértezve. Lettek belőlük becsületes családapák, családanyák, let-

tek a társadalom értékes tagjai. Tanyai iskolák padjaiból kikerültek munkások, földművelők, de tanítók, tanárok, papok, tudósok, művészek is.

mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek

Nemcsak tudást kaptak, hanem erkölcsi nevelést is. A tanyasi tanító sokszor a gyerek második anyja vagy apja volt. A tudás becsület, erkölcsi értékek nélkül kevesebbet ér. Ezt jól tudták. Ezekben az iskolákban mindenütt hitoktatás is volt. Sok esetben maguk a tanítók végezték, de a plébániáról lelkipásztorok is sokszor kijöttek hittant tanítani, miséket tartani. Az iskoláknak volt keresztje, harangja is. Ezek egy részét sikerült átmenteni a mai korba. (A polyákalmi harang ma a lélekharang a templom tornyában, a décspaskomi pedig a Szent Gellért Iskola tornyában szól minden délben.)

Aztán jöttek a szocializmus évei. A tanítóknak nem volt szabad templomba járni, tiltani kellett a hitoktatást. Sajnos, ez a mentalitás nagyon beleivódott a tanítók lelkébe. Még ma is üresek a tanítók, tanárok helyei a templomokban.

De hál' Istennek, voltak, akik megőrizték hitüket, és nem vettek tudomást, ha a gyerekek hitoktatásra, templomba jártak.

Emlékszem, az első gyomai ötéves érettségi találkozónkra. Akkor már felszentelt pap, ásothalmi káplán voltam. És az egyik volt gimnáziumi tanár odasúgta a fülembe: Isten segítse szép hivatásában! Nekem rendkívül nagy örömet jelentettek a tanárnő e szavai.

Aztán a szocializmus a fejlődésre hivatkozva felmorzsolta a több évszázad óta jól összeszokott tanyai közösségeket, megszüntette a tanyákat a külterületi iskolákkal együtt. Ez nemcsak az épületek megszűnésével, hanem szellemi-lelki értékvesztésekkel is járt.

Kereszteljétek meg őket...

Igen! Ez ma is komoly feladat! Ne hagyjuk gyermekeinket, unokáinkat pogánynak. Tegyük Jézus tanítványává őket. Bár igyekeztek az elmúlt években szétválasztani a templomot és az iskolát, sőt a templomot kiiktatni az emberek életéből, de ezek az értékek, ezek a szentélyek összetartoznak: az iskola a szellemiség, a tudás, míg a templom az Isten, azaz a lélek szentélye. Ne hagyjuk a templomot és az iskolát.

S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig...

Jézus velünk van, az értékek velünk vannak... nemcsak most, hanem később is... maradványt alkottak, akik itt éltek, tanítottak, és azok is, akik tanultak. És akik már meghaltak, azok is ma itt vannak velünk. Felidézzük nevüket, emléküket. Munkájuk gyümölcse, szellemiségük ma is itt van közöttünk, bennünk, mint ahogy Jézus tanítása, hite, szellemisége is itt van.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

AVILAI (NAGY) SZENT TERÉZ
szűz és egyháztanító (okt. 15.)

Avilában, Spanyolországban született 1515. március 28-án, tizenegyedik gyermekként. Édesapja kereskedő ember volt, édesanyja jámbor asszony. Teréz korán megtanult imádkozni, hitéért lelkesedni és nagyon korán elkezdett olvasni. Tudásvágyát nehezen lehetett kielégíteni. Kedvenc olvasmányai a szentek élete volt.

Tizenhat éves korában már a hivatását is elvesztette, már nem gondolt apácaságra. Vidám társasági életet élt. Ekkor édesapja ágostonos apácákra bízta nevelését. Itt újra magára talált. Betegen hazakerült. Felgyógyulva karmelita apáca lett. Rendi neve: „A Jézusról nevezett Teréz”.

Sokat betegeskedett, egy alkalommal napokig tetszhalott is volt már, majdnem élve eltemették, de magához térve és feljavulva egyre nagyobb lett életszentsége. Egyre többször jelentkezett életében a szemlélődő imádság kegyelme. Gyóntatója

parancsára kezdte leírni lelki élményeit.

Már életében szentként kezdték tisztelni, de a féltékenység sokakat ellene fordított. Látomásban az Úr parancsot adott neki, hogy elvonultabb élettel folytassa lelki útját. 1562. augusztus 24-én Avilában 12 társával megalapították a Szent József kolostort. Itt az eredeti karmelita szabály szerint éltek, „sarutlanok” lettek. Keresztes Szent Jánossal sikeresen reformálta meg rendjüket, az eredeti szigorú szabályok szellemében. Sok rendházat alapított, kiterjedt levelezést folytatott.

1582. október 4-én halt meg. Holtteste épségben maradt, Albában őrzik. 1622-ben szentté avatták. Spanyolország második védőszentje. Jelmondata volt: „Szenvedni vagy meghalni!”

(Iványi László: 200 éves az endrődi Szent Imre templom)

Hál' Istennek, az elmúlt évtizedben népmozgalom indult Endrődön az értékek megmentésére. Így a tanyai iskolák emlékét is meg kell menteni. Egyiknek-másiknak csak a helye van, vagy az épület átalakítva más célt szolgál. Lelkes pedagógusok (Pésóné, Altné) és volt diákok az iskolák emlékét megőrizték azzal, hogy újraállították, ill. keresztet állítottak a volt iskolák emlékének.

Idézzük most fel ezeket az iskolákat.

Szőlőskerti (Tímár-Brichse) iskola 1878-1928
Kisperesi (Csáki) iskola 1894-1975
Décspáskumi iskola 1900-1966
Kápolnás iskola 1926-1975
Ugari iskola 1928-1970

*Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígését magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülőjé szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.*

Szent Imre iskola 1929-1975
Polyákhalmi iskola 1935-1964

De tegyünk említést még az „odáti”, azaz a hídon túli iskolákról is, azok is jelentősek voltak Endrőd életében. Azok emlékét részben egy másik közösség ápolja.

Ezeket az iskolákat az egyház hozta létre, és tartotta fenn sokáig. Megvalósították Jézus szavait:

Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!

Legyen áldott az emlékü, és az Égi Mestertől kapják meg az örök élet jutalmát!

Akik ismernek, azok ismerik a gondolataim... és tudják, hogy nem tudok úgy megemlékezni a tanyai iskolákról, hogy ne hangozzék el Reményik Sándor **Templom és iskola** c. verse.

Iványi László

*Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

GYOMAENDRŐDI KRÓNIKA

- Civil sarok - Tóth Ferenc

... avagy a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium születésnapja

Szeptember elseje rendhagyó nap, vagy, ahogy többen – így Czank Gábor atya is - fogalmaztak, történelmi nap volt Gyomaendrőd életében.

Az idén 60 éves, nagy múltú gyomai gimnázium és a huszadik évebe lépő endrődi katolikus általános iskola fúziójából létrejött egyházi fennhatóság alatt az új iskola.

Múlt vasárnap augusztus 31-én került sor az új iskola közös évnyitójára ugyancsak rendhagyó módon az endrődi Szt. Imre Katolikus Templomban. Öröm volt látni a mintegy hatszáz résztvevőt - diákok, szülők, tanárok - újra életre kelt pár órára az endrődi városrész, mégha csak pár órára is.

Ahogy Iványi László tb. kanonok, a katolikus általános iskola egyik alapítója, kezdeményezője, - maga is a gimnázium egykori tanulója - úgy fogalmazott a tanévnyitón: húsz évvel ezelőtt nem gondolták, hogy egyszer majd az új iskola menti meg a gimnáziumot.

Az új intézmény vezetésére a gimnázium korábbi igazgatóját, Tóth Ferencet kérték fel. munkáját két helyettes segíti: Szabadka Marianna a gimnázium, Kondorné Timár Erzsébet pedig az általános iskola munkájáért felel.

Tóth Ferenc Endrődön született, majd érettségi után biológia-történelem szakos tanárnak készült Debrecenben. A főiskola utolsó éve előtt itt volt szakmai gyakorlaton tanítani. Olyan jól sikerült a gyakorlat, hogy marasztalták, hívták ide dolgozni, tanítani, amit elfogadott.

Azóta is a gimnázium tantestületének a tagja, illetve egy éve vezetője, mostantól pedig az egyesült intézmény igazgatója.

A tanév beindulását követően ülünk le egy rövid beszélgetésre. Nem tartom fel soká, hisz megannyi teendője van: a két helyszínen folyó oktatás beindítása, a két korábbi intézmény munkájának közös alapokra helyezése nagyon sok időt, energiát igényel nem csak tőle, de minden munkatársától.

Beszélgetésünk során egyre jobban lendületbe jön. Jóleső érzéssel hallgatom az igazgató úr már általam ismert fiatalos, dinamikus, ugyanakkor szerény, tisztelettudó stílusát, terveit az iskola jövőjéről.

Elmondja, optimista a jövőt illetően, hisz tapasztalja, hogy van összefogás az iskola sikere érdekében, ez az összefogás érződik a szülőknél, nevelőknél, mindenki részéről is. Ez segít a kihívások megoldásában.

Kiemeli, a fenntartó váltásra azért került sor, hogy még jobb körülmények, feltételek legyenek a gimnáziumi oktatás magas színvonalához.

Ezzel persze néhány változás is életbe lépett, így a havi egy diákmise illetve a kilencedik osztálytól kötelező hittan. A keresztény értékek alapvető értékek, melyek átadása s a színvonalas oktatás megtartása fő feladat lesz.

Hangsúlyt kívánnak fektetni a felkészítésre, tehetséggondozás-

ra. Emelt szintű angol, német nyelvi képzésre. A gimnáziumban beindított belügyi, rendészeti ismeretek, ill. idegenforgalmi, turisztikai, utazási ismeretek képzése is folytatódik a középszintű oktatásban. Emellett az iskola a budapesti DIA alapítvány regionális bázis iskolája lesz, melyet pályázat útján nyertek el a gimnáziumban működő DISPUTA KÖR országos hírű tevékenysége alapján.

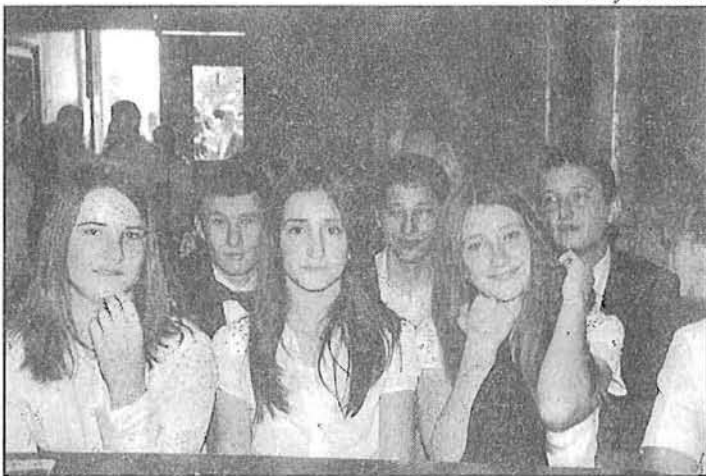
Jelenleg a közös intézménynek mintegy négyszázötven tanulója van.

Az igazgató úr fontosnak tartja, hogy a majd végzős diákok a mindennapi életben is jól boldoguljanak. Tudatában van annak, hogy sok a feladat: emelni az oktatás színvonalát, az életre nevelni, s a járásnak, a szűkebb régióknak is szüksége van jó hírű iskolára, tehát mindenképp a lehető legmagasabb színvonalú képzés a cél.

Végül az igazgató úr köszöni az újság hasábjain keresztül is az új fenntartónak, a Szeged-Csanádi Püspökségnek, a város lakóinak, szülőinek, pedagógusoknak és mindenkinek, akik lehetővé tették az új intézmény létrejöttét és a sikeres kezdetét.

Az iskola előtt álló feladatokhoz, az elvégzendő munkához kívánunk kitartást és sok sikert, mindannyiunk, a felnövekvő új generáció, a város jövője érdekében...

Dr. Varju László

Továbbra is sok szeretettel várjuk játékos kedvű fogadóinkat és fogadókedvű játékosainkat!

lottózó

nyitvatartás:

hétfő 8-12, 13-17.

kedd 8-12, 13-17.

szerda 8-12, 13-18.

csütörtök 8-12, 13-17.

péntek 8-12, 13-18.

szombat 8-18.

vasárnap 9-12

Gyomaendrőd, Fő út 56/1 sz.

Oszlácsné Kati

Egészségről-betegségről

KNEIPP-FÉLE VÍZGYÓGYÁSZATI MÓDSZEREK GYAKORLATI ALKALMAZÁSÁIRÓL

Kneipp az alábbi módszereket is alkalmazta vízgyógyászati eljárások között a Bad wörishofen-i vízterápiás intézetében; fontos leríni azonban azt, hogy a diagnosztizálás, a terápiás előírások megalkotása, kivitelezése és a betegek felügyelete orvosi tevékenységhez kötött napjainkban is a Kneipp-féle hidroterápiás intézetekben.

A borogatással csak egyes testrészeket kezelik. Egy nedves, jól kicsavart ruhát helyeznek a borogatandó testrésze, ezt száraz lenvászonnal letakarják, majd az egészet száraz gypjúkendővel lefedik oly módon, hogy ez a nedves lenvásznon mindenütt túlérjen, mintegy légmentesen lezárja. A száraz gypjúkendő felrakásával megóvhatjuk magunkat a meghűléstől. A Kneipp kúránál a borogatás helyettesíti a jégtömlőt, melyet Kneipp durva, ártalmas módszernek tart.

A borogatást általában ½-1 óráig hagyják fön. A hideg vizes borogatást leginkább a hasra rendelik, de egy időben a hasra és a mellkasra is adható. Fájdalomnál és görcsnél a hideg vizes borogatás helyett forró borogatást használnak. Ezen esetben közkedvelt a szénavirág-borogatás: a lenvásznot szénavirág főzetbe mártják, kicsavadják és a kívánt testrésze helyezik a fent leírt módon.

A gyomor, bélcsatorna különböző betegségeinél, alhasi bántalmaknál és ideges szívpanaszoknál alkalmazták a hideg vizes borogatást. A forró borogatást, különösen a szénavirág borogatás kedvező hatású gyomor-, bélhurtnál, hólyaggyulladásnál, vese-és epekövénél, köszvényénél, asthmánál és légcsőhurtnál.

A pakolás a Kneipp kúra lényeges része. Általában ott alkalmazzák, ahol igen erős vérlevezetés a cél (lábpakolás), vagy pedig a kóros anyagok kiválasztását akarják fokozni. A beteg reflexes értágulat miatt erős felmelegedést érez a bepakolt testrészen. A bőrvérek kitágulása által a vér a mélyből a bőr hajszálereibe tevődik át, miáltal a belső szervek pangása megszűnik. A meleg dunsztkötés a fájdalomra csillapítólag hat. Alatta meleg, nedves pára képződik, melynek hatására a bőr pórusai kitágulnak és a vérbő területen megindul a salakanyagok kiválasztása. A hideg vizes pakolás lázcsillapító hatása, a lázas beteget a túlhevüléstől megóvja, anélkül, hogy a hőszabályozó központot befolyásolná. A hideg vizes pakolást a lázas betegek jól tűrik, alatta megnyugszanak és közérzetük javul. Ismert nyak-, törzs-és lábpakolás.

A teljes hatás kialakulásához szükséges a pakolás szakszerű felrakása, mert különben ellentétes, kellemetlen hatás fejlődik ki.

A nyakpakolást oly módon végzik, hogy tényérnyi széles, kétszeresen összehajtott, hideg vízbe mártott és kicsavart lenvásznot kétszer a nyak köré csavarnak, előlé kétszeresen összehajtott száraz vásznot helyeznek és végül gypjúkendővel az egész nyakat beburkolják, hogy a nedves ruha sehol ne érje túl a száraz pakolást. A pakolás ne legyen laza. A nyakpakolást reggel teszik fel és naponta cserélik. Éjjel gyakran meglazul, miáltal lehül és kártékony hatást fejthet ki. Éjjelre, ha lehetséges, nyakra pakolást ne helyezünk. Leginkább mandulagyulladásnál, gégehurtnál alkalmazzák. A golyvánál másnaponként felrakott agygapakolás célszerű. (Tiszta agyagból hideg vízzel sűrű pépet készítenek, ezt a lenvásznona kenik, majd mindjárt a nyakra helyezik.)

Leghasználatosabb a törzspakolás. Ez három részből áll. Először a nedves vásznot helyezik a törzs köré, majd azt száraz vásznonnal fedik és ezek fölé szélesebb csíkban csavarják a gypjúkendőt. A nedves vásznot mindenütt borítsa be a száraz, sőt érjen azon túl. Az összeállításnál először kiterítik a gypjúkendőt, fölé teszik a száraz vásznot, előlé pedig a nedves vásznot helyezik úgy, hogy a beteg a nedves vásznonra ráfekszik, így alul lesz a száraz gypjúkendő, legfelül, a beteg teste körül a nedves vásznon. Amikor a beteg a nedves vásznonra fekszik, a rétegeket a test köré tekerik. A vásznot meglehetősen szorosan kell feltenni, nehogy a test és a nedves ruha között levegőréteg legyen. A száraz vásznon és a gypjúkendő felül és alul

is érjen túl a nedves vásznon. A beteget ezután jól betakarják. Különösen a nyaknál és a vállnál kell ügyelni a betakarásra. A pakolás alatt a lábak melegek legyenek. A törzspakolás 1 óráig is fennmaradhat. Nagyon magas lázsnál és szívbetegségnél a borogatás ½ óra után levetendő. A pakolás alatt a beteg nyugodtan fekdjön, olvasni és beszélgetni nem szabad.

A beteg a hideg pakolás alatt felmelegszik. A felmelegedés a hatás előfeltétele. A pakolás előtt a beteg teste mindig meleg legyen. Gyenge testalkatú embereknél a langyos pakolást adják, láz esetében azonban itt is a hideg pakolás a helyes eljárás.

A pakolás levételét gyorsan végzik. Pakolás után rögtön hideg vizes lemosást nem alkalmaznak, mert ez a bőr pórusait összehúzza és a kedvező hatás elmarad. A pakolás levétele után azonban fél óra múlva adott hideg vizes lemosás a beteget felfrissíti. A lázas betegtől eltekintve a reggeli órákban adott törzspakolás a legjobb. Étkezés után másfél óráig törzspakolás nem adható.

A mellkaspakolás a hónaljárokotól a gyomorgödörig, a haspakolás pedig a gyomorgödörtől a combok közepéig ér. A lábpakolásnál az alszart és a lábfejeket burkolják be az előírt szabályok szerint. Legcélszerűbb az alszarakat is bepakolni egészen a térdekig. A lábpakolás lényege, hogy a lábak előzőleg melegek legyenek. Ha a lábak hidegek melegítőpalackkal, meleg lábfürdővel kell előzetesen felmelegíteni azokat. A vízgyógyászat alaptörvénye: hideg testre soha ne tegyünk hideg vizes borogatást vagy pakolást. A pakolást általában 1 óra múlva távolítják el. Az alszarpakolás, ahol a lábfej a pakolásból kimarad, visszeresség esetén alkalmazható. Az egész lábpakolás jobb, mint az alszarpakolás, mert a lábak jobban felmelegednek.

Érdekesképpen leírható, hogy a spanyol köpeny a Kneipp kúra legerélyesebb alkalmazási módja. Gyenge testalkatú, vérszegény betegeket ily módon nem lehet kezelni. Nyaktól a lábujjakig az egész testet becsavarják. Erre a célra alkalmas lehet egy hosszú hálókötös is, melynek karjai az ujjakon túlérnek és a hossza is nagyobb, mint a beteg. A nedves vásznonkötös mindenütt simuljon pontosan a testhez. Erre jön a száraz lenvásznon, majd előlé a gypjútakaró. Csak 1-2 órát hagyják fön. Anyagcserebetegségeknél, bőrbetegségeknél alkalmazzák hetenként 1 alkalommal.

A sálát a felső légutak megbetegedésénél rendelik. Erre a célra megfelel a háromszögletű kendő. A háromszögletű, nedves kendőt kendő formájában borítják a hátra, miáltal 2 keskenyebb, csúcsos része a mellkasra kerül. A sál a nyakon szorosan zárjon. Elöl a sálát a mellkason keresztetik. A nedves sál fölé száraz lenvásznon-, majd gypjúkendőt tesznek. A sál szorosan fekdjön a testre.

A gyógykúra Kneipp működési területén meglehetősen hamar kezdődik, különösen nyáron. A beteg már 4-5 órákor megkapja az első kezelést, amely az orvos utasítása szerint a betegség természetének megfelelően vagy borogatásból, vagy lemosásból, vagy pakolásból áll. Ezután a beteg visszafekszik ágyába. Ily módon testileg és lelkiileg felfrissülve 8 órákor a beteg elfogyasztja első, könnyű reggelijét. Ha a beteg állapota úgy kívánja, a reggeli gyümölcsből állítják össze. Reggeli után a fürdővendégek Wörishofen mezőin vagy a környékbeli erdőkben sétálnak. ½ 10-10 felé a séta közben jól átmelegedett beteg a fürdőbe megy, ahol a napi kúra fő része: a zuhanyozás vagy fürdés következik. Ezután gondoskodnak a beteg felmelegedéséről, majd a beteg a második reggelijét elfogyasztja, mely leginkább gyümölcsből áll. Utána ismét séta a szabad levegőn. 11-12 óráig, valamint 13:00-15:00-ig a beteg fekvőkúrát tart lehetőleg a szabadban. 12:00-13:00 közötti időszakban ebédelnek. Ebédre levest, kevés húst, főzeléket és gyümölcsöt adnak. Majd ebéd után következik a lég-és napfürdő. Erre a célra több, jól felszerelt helyiségük van, amely az erdő szélén fekszik, nyugalmat, felüdülést, kényelmet nyújt, de az úszásra is bő alkalom kínálkozik. Az uzsonna után a fürdővendég a mezőn vagy az erdőn sétálhat, vagy nyáron, árnyas helyen lepihenhet. Délután 6 órákor következik a séta a parkban, a víztaposás. Este 7 órákor van a könnyű vacsora, amikor a beteg főzeléket fogyaszt. Vacsora után a hűvös esti levegőn, a szabadban jár-ke, amely kellemes fáradságérzetet kelt, és így az üdítő alvásra a beteget előkészíti.

Forrás: Dr. Albert Schalle: A vízgyógyászat ABC-je

dr. Macsári Judit

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Dr. Szonda István

Tisztelt Olvasó!

Ujházy Miklós, Endrőd híres kántora hagyatékában szellemes írásra találtam, mely még a kántorképzés időszakából származik. Az elképzelt „Csokaj Múzeum” különös kiállításáról és gyűjteményéről költött humoros írással idézzük meg a neves kántor csínytevő diákjeveit. Jó szórakozást kívánok!

„Csokaj Múzeum

terem, jobb sarok, 1. asztal:

1. A halál órája és kuszája.
2. Az a súly, melyet Vilmos császár fektetett Bismarck szavaira.
3. Jákob létrája, mellette a ranglétra.
4. Az egyiptomi söletség két kórkórsóban.
5. Az a kő, mely leesett Mózes szívére, mikor a zsidókat átvezette a Vörös tengeren.
6. Danaidák hordója, mellette a papzsák.
7. Az a szeg, melyre Tisza Kálmán akasztotta a „bihari pontokat”. Ez a szeg úgy került ide, hogy egy főhadnagy bement a múzeumba, köpenyét le akarta venni, de nem volt hova akassza. Ez szegelt ütött a fejébe, kihúzta, beléverte a falba és ráakasztotta a kabátját. Utána jött Tisza Kálmán és ráakasztotta a bihari pontokat.

2. asztal:

8. Amor nyila és a hymen rózsalánca.
9. Rákóczi Ferenc koponyája 2 példányban: 6 éves és 60 éves korából.
10. Adám és Eva kosziümje a bűnbécsés előtti időből.
11. Az a kötelek, mellyel az ember lelkére kötnek valamit. Ezt úgy cselekszik, hogy meglesik, mikor megy ki a lélek az emberből és hirtelen rákötik.
12. Az a tüzes szekér, melyen Illés fölragadtatott az égbe.

3. asztal:

13. Az élet könyve.
14. A gordiusi csomónak fele.
15. Az a trombita, melybe Józsué fűjt s Jerikó falai lehullottak. Másodszer az utolsó ítéleten fog szólni.
16. A trójai faló katonákkal telve.
17. Az a rahszív, melyről Petőfi írja, hogy örömeiben meghasadt.
18. A tihanyi echó.

Bal sarok, 1. asztal:

19. Egy tekercs abból a véres fonálból, mely a történelmen húzódik keresztül.
20. Az a fátyol, melyet Ő Felsége borított a 48-as eseményekre.
21. Az a korszó, mely addig jár a kútra, míg eltörik.
22. Egy másik kő, mely leesett Mária Terézia szívére, mikor a pozsonyi országgyűlésen a magyarok segítségüket megszavazták. Ekkor átadta alkotmányunk sarkkövét.
23. Egy darab a tenger sima tükréből.
24. Az a kő, mely az emberi kor legvégéig határköve.
25. Az a tönk, melyre jutott Lengyelország.
26. Az a koldusbot, melyet a bukás ad az ember kezébe.
27. A Mucius Scaevola elégett karja.
28. Az a szövöszék, melyen a csehl szövők, mellette az a „schnellsieder”, melyen a bosszút forralják.
29. A beszédnek elveszett fonala.

3. asztal:

30. Az a mézes madzag, amit akkor húznak végig az ember száján, mikor hallgatásra akarják bírni.
31. A griffmadár és a kélféjű sas kitömvé.
32. A Phönix madár homvai, Pandora szelencéjében.
33. A Deakné vásznából egy vég.
34. Az a farkas, mely a kert alatt jár, mikor emlegetik. Mellette az, amelyik Romulust és Rémust fölnevelte. Azután Toldy Miklós farkasa.

terem, jobb oldal, 1. asztal:

35. Egy katonaportó a Csáky szalmájából.
36. Egy tövis az égő csipkekoborból.
37. Egy doboz por abból, amit a világ szemébe hintenek.
38. Achilles sarkja.
39. Az a pont, melyből Archimedes kiemelte volna a világot a sarkaiból.
40. Az a szőlőfürt, melyről a róka azt mondta, hogy

savanyú. Mellette a sajt, melyet a holló elejtett. Azután a papsajt minden utógondolat nélkül. Ti. nem mindig papsajt, néha... kántorsajt is.

41. Az a homály, melybe a magyarok bejövetele van burkolva.
42. Egy ostar, mely az Istené, Attila adományozta.

2. asztal:

43. Az a gramophon, melyből a világ zaja hallatszik.
44. Ettől távol az a magány-talán csejt-, melyet V. Károly talált fel Spanyolország egyik kolostorában.
45. Kolumbusz tojása két példányban.
46. Damokles kardja és a hozzá való női hajszál.
47. Az a fakép, melynek Szent Pál hagyta az oláhokat.
48. Egy félvékányi abból a csendből, melyben az eljegyzés lefolyik.

3. asztal:

49. Az a zöld ág, melyre mindenki szeretne vergődni.
50. Az a kulcs, melyet egyikünk sem óhajt beadni.
51. Az a tü, amivé tette Toldy Miklós a tenger nádat.
52. Az a gyönyör, melyben úszni lehet.
53. Az a szem, melyet a vaktyúk is megtalál.
54. Az a ostar, mely a végén csattan.
55. Az a lyukas selyemkötő, melyből a császárkörte kihullott.

56. Az a dús hajzat, melyről már csak azt mondják: Hajj Hajj!
57. Egy rög abból a sárgaföldből, ameddig inni szokott némelyik.

Baloldal, 1. asztal:

58. Az a dióhéj, melybe Nogáll az egyház történetét írta.
59. Az a gyöngy, mely felfelé megy a borban és jól teszi.
60. Az a arany, melyet az talál, ki korán kell.
61. Az a hüvely, melybe két éles kard belefér.
62. Az a falat, mit a más szájából vettek ki.
63. Az a csizmadia, melyet a kormány fogott Majláthban.
64. Az a legyező, mellyel a mások illőségét legyeznek.
65. Az a kő, melybe az okos nem ütközik kétszer.
66. Az a nyugta, mellyel a napot dicsérik.
67. Az a köpönyeg, mely eső után sem késő.
68. Egy jómadár, egy jópípa és egy jó blatt.

2. asztalon a nagyváradi kántorképző pót-tanfolyam hullámai által partra sodort tárgyak:

69. Az a gyümölcs, amit a kurzus termelt.
70. Az alap, melyet a tanár urak megadtak.
71. Egy fűró: ezzel fúrta az Ujházy Miklós oldalát egy anti-gregoriánus kérdés.
72. Az a mérleg, melyen Bunkala a szavait megfontolta.
73. Az az ütököltség, melyet néhány kántor vár.
74. A kiképzés folyamányaiból egy liter.
75. Egy húr, melyen a jelenvoltak együtt pendültek.
76. Az a centiméter, mellyel kimérte Isten a tudás határait.

3. asztal:

77. A törvényhozás orsója, melyen a belügy, kereskedelem, mezőgazdaság és kultusz ügyei gyorsan leperengnek.
78. Törökország ajtaja, melyen az éhínség kopogtat.
79. Az a csöbör, melyből vödörbe kerül az ember.
80. Az a kötőtű, mellyel az emberbe belékönek.
81. Egy fejős kecskék: ez az a vén kecske, amelyik megnyalja a sőt. arról is nevezetes, hogy jól lakott. Mellette van a kaposzta, amelyik megmarad.
82. A cinkotai itele telve azzal a borral, melyben van az igazság.
83. Az az óra, amelyik kilencet ütött, de a hagyományos 10 üveg serrel adós maradt.

terem, 1. asztal:

84. Az a madzag, amivel titkainak nem kötjük a más orrára.
85. A veszett fejszének nyele.
86. Az a köszörű, melyen a munkás és munkaadó közt lévő rossz viszony kiélesedett.
87. Az a magas polc, melyen Schlauch ült.
88. Az a súlyok, melyet az öreg... szokott elhajítani.
89. Annak a libának a gégéje, mely a Capitoliumban gágogott.

90. Az a karó, melyhez némelyek az ebet kötik.

2. asztal:

91. Az a tengely, amelyen az ember sorsa fordul.
92. Fél rőf a nap aranyugaraiból.
93. A hamisságcillagó köntöse.
94. Annak a bizonyos sült galambnak a szárnya.
95. Az a sarló, mellyel a diadalokat aratják.
96. Egy új szita, mely a szegen lóg. Ezen szokott az őszi finom eső szitálni. Ez ütölte agyon az egyszerű menyecske urat.
97. Az a pénz, amelyik beszél.
98. Dobó István elszakadt körme. – Tudva levő ugyan is, hogy Dobó István körme szakadtaig védelmezte az egri várat.
99. Egy káplár borjúja, benne a marsall-bot.

3. asztal:

100. Egy vaskalap, benne egy kevés higélvő. Egy osztrák generális ajándéka.
101. Egy piros bársony keszkenő. Ormódi lelet.
102. Egy bába orra vasból.
103. Az a pénz, melyet a lyukas hidon találnak.
104. Az a puska, amelyik csüörtököt mond.
105. Az a pohár, amelyből valaki a hengegésnek megitta a levelt.
106. Az a fal, amihez állítják az embert. Mellette az esetet, mellyel az ördögöt a falra festik.
107. Az az ugorakafa, melyre némelyek szeretnének felkapaszkodni.
108. Az a lú és fa, amihez kopkodnak.
109. Az a szálka, amit a más szemében meglelnek.
110. Az a lé, amit X. Y. hűt.
111. A Samu nadrágja.
112. Az a cser, amiben hagyják az embert.
113. Az a bot, amellyel a Kecskeföldi Győző nyomót üti a rendőrség.
114. Az a két szék, ami között földön marad az ember.
115. Egy alszörti kalapácsnyél.
116. Az az egy gyékény, amelyen együtt árulnak.
117. Az a vizes lepedő, amit ráhúznak az emberre.
118. Az a nagyitarang, amelyik az adósságot megfizeti.

A múzeum előtt a szabadban: Az az igaz jószág, amelyik nem vész el.

Képtár:

1. Az az olajfestmény, amelyik ábrázolja Pichleri, aminl vigyáz M.O.-ra.
2. Annak a csodagyermeknek az arcképe, aki születése harmadik napján sírva dalolt a papának: „Ha te tudnád, amit én, ki babája vagyok én...”
3. Annak a kötelelesnek arcképe, aki legjobban tudja mi a köteleesség.
4. Egy bába arcképe. Ez a bába ott szerepelt, ahol alkalom szülte a tolvajt.
5. Pillanati-főlvétel: A kigyósi tanítót a gyulaivideki tanítóegylet kitörüli.
6. A mennyország legújabb térképe, Kogutovicz Manótlól.
7. A gombház olajban.
8. Olajkép: Szent Jeromos, aminl éppen megveti a világi hiúságot.
9. Less község vasúti állomása, előtte néhány lessi puskás.
10. Mozgófénykép: Bernát kapkod a mennykőhöz.
11. Másik mozgó fénykép: Vigh Ferkó és Vallinger Kázmér egy követ fújnak.

Zeneműtár:

1. Fogadásom tilja szeretni... 1 koronáért.
2. Talpra magyar, hi a haza... zongorára.
3. Nincsen nekem feleségem... csupán balkézre.
4. Süjt az átok... fuvalakisérettel.
5. Nem ver meg engem az Isten... 4 kézre.
6. Sír a kislány... nehéz letétben.
7. Nem szeretem az uramat... czigányzene kísérettel.
8. Hamis az én babám... hivatalos zenészek 40% árleengedés m. kaphatják.
9. Jaj de a bajos a szerelmet titkolni... nyomás alatt.
10. Ha elmegyek édes rózsám... Gimbelem-gombolom... két szám 1 korona.
11. Száltharmy Eleonóra kisasszonynak... Fűtől es szél... Székely Imrétől.
12. De szeretnék ránás csizmát... fél aron.”

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

„Gyomai lány vagyok” III.

„Pár nap múlva megint németek jöttek be a tanyába s elhajtották a bátyámat lóval, kocsival együtt. Apámat meg Gyomára vitték a hidat őrizni, de ő másnap visszaszökött, s ismét bújtatnunk kellett.

A bátyám alaposan összeverve három nap múlva előkerült, a lovak hazataláltak vele, mivel eszméletlenül feküdt a kocsiderékban. Aztán egy-két nap múlva megszűnt a bátyám és apám rejtegetése, mert végképp az oroszok szállták meg a környéket, a tanyánk előtti földúton egész nap, egész éjjel tankok vonultak.

A mi családunknak ez az esemény valóban felszabadulást jelentett. A gazdánk velünk szembeni viselkedése is megváltozott, megszűnt a megalázó cselédsor. Aztán egyik napon jött egy éhes lerongyolódott orosz csapat, az ok aztán néhány disznót, aprójószágot felfaltak, a disznókat csakúgy lelövöldözték, nyúzták, sütötték. Azután a lovainkat vitték el, s mindig lesoványodott, lesántult lovakat hagytak helyibe.

Mivel apám nagyon szerette a lovakat – Sznagyik István volt a becsületes neve – megunta ezt az örökös ló csereberét, s beszerzett valahonnan olyan apró kis hegyi lovakat, s azok aztán nem kellettek senkinek. Később aztán olyan szépek, kövérek lettek, mint a vakart halak, csak a lovagolásomat nem tűrték.

Aztán nyugalmas napok következtek, de belőlem újra kitört a kalandvágy.

Az orosz katonák elől a csutkaszár kúpokban rejtőzködő nagylányoknak hordtam az ennilót, aminek a hozzátartozók nagyon örültek, hogy elvállaltam. Én ezt úgy végeztem, hogy mintha legeltetnem volna a tengeri tarlón. Csakhogy ebből is baj lett, mert szanaszét hevertek „érdekes dolgok”: kézigránát, puska, stb., s bátyámat meg a szomszéd Jancsi elhívtam, nézzék meg ezeket. S ez bizony a szomszéd Jancsi balszemibe került, mert piszkálták a löszereket, s az egyik felrobbant. Apám nem vert meg, csak azt mondta, hogy most már nekem kell férjhez mennem Jancsihoz, mivel a fél szeme elvesztését nekem köszönheti.

Apám az egyik napon összecsomagolt, s hazavitt Beszenszegrre a „késdobáló” nagyapámhoz a gátoldali kisházba, ápolni nagyapámat. Szívesebben jártam volna iskolába már ekkor, de az nem működött. Én csak a „csavargó tót jánya” voltam nagyapámnak. Szegény nagyanyám, aki vak volt, azt meg csak úgy, mint egy tehenet szólítanak: „Sára”! Azért neveztem el nagyapámat késdobálónak, mert ha nem tetszett valami neki, akkor, mint egy cirkuszi késdobáló, kést dobott felénk. De igen ügyesen célzott, nyilván akaratból, mert sose tanált el bennünket. Viszont a kemence tele lett lyukakkal, nem győztem betapasztani. Szár izikkel fűtöttem a kemencét, ez az én munkám volt.

Aztán egy napon hosszas kínlódás után meghalt nagyapa. Hajnalban indultam a szomszéd tanyára segítséget kérni a halott körüli teendőkre. Másnap aztán – miután a halottat annak rendje-módja szerint megmosdatták, felöltöztették, stb. – a kis lovakat apám befogta és a kocsival abba a temetőbe vitték nagyapát, amelyikbe mink az iskola elől bujkáltunk (megjegyzés: ez a temető az endrődi úti, vagy régi nevén lógerkert református temető, mellette az evangélikus temetővel).

Nem sokan kísértük, csak mi meg a nagybácsi jegyző úr, a fia és családja. Ez 1944 őszén volt, s az úton sokáig nem tudtunk áthaladni a temetőbe, mert Endrőd felől özönlöttek

az orosz csapatok, tankok, gépkocsik, stb. Aztán nagyon felháborodtam a kis tíz éves eszemmel, mert az öcsém mellé temették, akit ő nagyapám „csak tót fattyúnak” titulált. Attól féltem, hogy majd ott is bántani fogja, de erre bátyám azt mondta, hát ennyire hülye nem lehetsz, hogy ilyeneket fantáziálsz, ha éppenséggel lány vagyok is.

Aztán álmomban mégis nagyapámmal álmodtam, hogy dobálja a késsel az öcsémet, pedig a ravatalon apám megfogatta vélem a halott nagylábaujját, mert a hiedelem szerint akkor nem fél a halottól, aki ezt teszi. Még orvoshoz is vittek, de az előbb nevetett ezen, aztán azt javasolta, hogy legyenek mindig vidámak körülöttem, és akkor elmúlnak a félelmeim. Ettől kezdődött az én boldog gyerekkorom, mert mindenki vidám volt körülöttem. Disznót is vághattunk a gazda megengedte, sőt még könyörgött is, hogy maradjunk a tanyáján, inkább mi, mint valami nyikhaj.

Örömben a disznótoron addig ugráltam, hogy leestem a hokedliről, s eltört a vállam. Többször kocsikáztak velem az orvoshoz oda-vissza. Mindenki engem kényeztetett, s ez nagyon jól esett.

Apám se járt el hazulról, esténként tengeri morzsolás volt a szoba közepén, körülülték a nagy fonott fűzfa kerek kast, s én morzsolt csutkákkal játszottam s hallgattam a meséiket.

Szombat esténként házi bálát, azaz cuhárét rendeztek, mindig másik tanyán. A soros tanyán a kemencében morzsolt szemes tengerit főztek, ez volt a csemege. Nagy vászon fazikba főzték meg. ŰA szobából mindent kipakoltak, felöntözték vízzel, jól felázott, s megszörták búzatörekkel, azután még jól meglocsolták, s kezdődhetett a tánc. A szoba egyik sarkában volt az asztal főtt tengerivel és a citerával, ami a talp alá valót adta. A bátyám gyönyörűen tudott rajta játszani, mi gyerekek az egyik sarokban tapostuk a töreket. Aztán a táncos háznál a szobában leseperték a bé nem táncolt döngölt töreket és aztán az egészet pocsolyaszerű sárral felkenték, pár napig száradni hagyták ezt a sárréteget, s utána még egyszer hígabb sárral fölmázolták, s mivel fehérre meszelt szobák voltak, a fal mellett egy széles ecsetnyi csíkot húztak s az ágy alja is fehérre volt meszelve. Az a jó gyomai feketeföld olyan szépen s fényesen nézett ki, hogy ezután csak szombatonként felmázolták és így mindenféle szőnyeg nélkül egy esztendeig is szép maradt, csak gondozni kellett. Ilyen volt az én gyerekkorom szobája.

1945 után apám bekerült egy bizottságba. Ez a bizottság szervezte a földnélküli szegénység földdel való kielégítését a kitelepített németek – „svábok” – által kényszerítve elhagyott földjeiből. Ilyen község volt a bácskai Gara község. Ide aztán sok endrődi, gyomai család települt le. A bizottság néhány kiválasztott embere elment Garára felmérni a helyzetet. Visszajöttek azzal, hogy földet s házat kapunk ott. Néhány helyen a volt gazda is ott lakott. Apámnak nagy tekintélye lett, mert németül és bunyevácul is beszélt, állandóan tolmácsolásból állt ki az élete a nehéz mezőgazdasági munka mellett.”

Sz. Irén a továbbiakban hosszan leírta garai életüket. Jómagam úgy ítélem meg, hogy e része a történetnek már nem képezi a gyomai élet részét.

Közreadja: Cs. Szabó István

Brodalmi oldal

Nincs nyugalom, nincs nyugalom, - vihar,
Örök hullámzás a víz felszíne.
De lent a mélyben háborítlanul
Pihen a tenger s az ember szíve,
Hadd hullámozzék a víz felszíne.
Békesség Istentől.

Nincs nyugalom, nincs nyugalom, - s ez a
Nyugalanság, mint a járvány, ragad.
Te sugarazd szét békességedet
És szóval, kézfogással másnak add.
Az Isten Békessége is ragad.
Békesség Istentől.

Reggel mondd, délben mondd és este mondd
A Feltámadott első, szép szavát.
És ragyogóbbá lesz a reggeled
És csillaghímesebb az éjszakád.
És békességesebb az éjszakád.
Békesség Istentől.

Békesség Istentől: mi így köszönjük,
Hogy köszöntésünkben lélek legyen -
Vihartépett fák - ágainkon mégis
Vadgalamb bűg és Békesség terem.
Békesség: köszöntésünk ez legyen.
Békesség Istentől.

Dsida Jenő: Templomablak

Szent-Iványi Sándornak

Kik csak az uccán
járnak-kelnek
szépséget rajta
nem igen lelnek,
kiváncsi szemmel
rá nem tapadnak:
csak egy karika,
szürke karika,
ólomkarika,
vén templomablak.

De ki belép
a tág, iromba,
boltozatos,
hűvös templomba
s belülről pillant
ablakára,
megdőbönten áll,
megkövülten áll,
elbűvölten áll: -
Nézz a csodára! -

Ó, titkok titka:
a földön ittlent
belülről nézzen
mindenki mindent,
szemet és szívet
és harcot és békét!
Áldja meg az Úr,
áldja meg az Úr
a belülről látók
fényességét!

Rácsa rozsdás,
kerete málló,
emitt moh lepi,
amott pókháló, -
sütheti napfény,
sötét örökre,
mint világtalan,
bús világtalan,
agg világtalan
húnyt szemegödre.

Színek zengése!
Fények zúgása!
Mártir mosolya!
Szűz vallomása!
Kék, ami békül,
piros, mi lázad!
Magasba ragad,
a mennybe ragad
lángtűnemény
és tűzkáprázat!

Áprily Lajos: Lassú szárnyon

Uram, a két szárnyam nehéz,
hozzád emelkedni ma nem mer.
Ne bilincselj meg és ne bánts
nagy súlyoddal, a félelemmel.

Te nagy völgyedben ne legyek
énekre béna, hitre gyáva.
Úgy kapaszkodjam, Kéz, beléd,
mint kicsi koromban anyámba.

Hívott erőseid dalos
lakomáján mindig ne késsem.
Kapudtól ne térítsen el
utat veszítő szédülésem.

Viharszeles mélyed felett
meredekedet bízva járjam,
sziklafalon hajnalmadár,
örömpiros legyen a szárnyam.

És hogyha mégis hullanék
sugaradban vagy sűrű hóban,
sohasem látott arcodat
láthassam egyszer, zuhanóban.

Isten kezében

Romániai magyar költők istenes versei

Bartalis János: Isten kezében

Jött villámcsapás, jött fegyver.
Jött fergeteg.
Jött ember hálátlansága.
Jött kegyetlenség, jött bűn.
Jött éhség és szomorúság.
Jött megalázás.
Jött üldözés és megpróbáltatás.
Jött bujdosás lélek-pusztában
és nem volt hová lehajítani fejet.
Jött kínszenvedés, Krisztus hét szenvedése.
Jött korbácsütés testen és lelken.
Jött börtön...

Nagy bajomban mindig csak azt mondtam:
"Isten kezében vagyunk
és ott vagyunk a legjobb helyen."

Mikor fellegek feltornyosultak
és a hullámok összecsaptak fejünk felett.
Mikor a templomok leomlottak
és meghasadott a hegy.
Mikor sötétség borult a világra,
végtelen sötétség
és az égbe nem jöttek fel a csillagok,
- mikor a Halál örvényénél álltunk...
Mikor az utolsó kiáltás is elhangzott
Krisztus ajkáról - függve a keresztfán,
utolsó lehelve lelke:
"Éli, Éli! Lama Sabaktani!"
Ó, népem, drága népem!
e szörnyű ítéletben,
ez elveszejtő nehéz időben
mindig hitted:
"Isten kezében vagyunk
és ott vagyunk a legbiztosabb helyen."

Mikor Ég - Föld megszakadt,
Folyók - Tengerek kiöntöttek,
végig nyargalván sós hullámaikkal
a veszett világon,
mikor megpecsételtetted minden
teremtett állatoknak sorsa -
Ó, Uram!
mi: árva néped,
árva magyar néped
"Tebenned bízunk eleitől fogva."

Reményik Sándor: Békesség Istentől

Nincs nyugalom, nincs nyugalom, - a szív,
Amíg ver, mindörökké nyugtalan.
De mindörökké nyughatatlanul,
Istentől mégis Békessége van.
Nyugalma nincs, de Békessége van.
Békesség Istentől.

Papi szolgálat a kommunizmus idején

folytatás a címloldalról

Az ablakból láttam, hogy a Kecskeméti utcán jön egy ember a templom felé, felbukik és elterül. Kimentem, behúztam a járda szélére, feloldoztam. Láttam, hogy halott. A hétórás misét átadtam egy újmiséis papnak, egy marék Oltáriszentséget belekötöttem egy oltárkendőbe és a nyakamba akasztottam. A Kálvin téren látták az oroszok, hogy jön egy reverendás pap. Nyakamban volt az Oltáriszentség. Két katona rám szegezte a géppuskát. Nem féltem, hogy meg fogok halni, arra gondoltam: akkor nem tudom bevinni az Oltáriszentséget a kórházba, tehát nem halhatok meg. És arra, hogy Jézust viszem, ha lelőnek, csak fölvisz a mennysországba utána. Elmentem a tankok előtt anélkül, hogy lőttek volna. Vasárnaptól péntekig a kórházban voltam, át sem öltöztem. Keddig nem tudtam lefeküdni sem. Vasárnap és hétfőn megállás nélkül hozták be a halottakat és a sebesülteket, folyton ment a műtét, hétfő estére elfogyott az érzéstelenítő. Ennek hiányában a papot keresték az emberek. Volt egy ember, akinek érzéstelenítés nélkül levágták a lábát térdből: engem hívott, erősen belém kapaszkodott, fogta mindkét kezem, csupa vér lettem. Nem volt ott hitetlen ember, a katolikusok mind gyóntak és áldoztak, a többiek is imádkoztak velünk együtt. A koraszülött központból is lehoztak 82 koraszülött újszülöttet, kivették őket az inkubátorokból, mert szétlőtték az elektromos központot. Egy pohár vízzel megkezeszteltem 82 gyereket. A nővér mondta a neveket, én háromszor keresztet rajzoltam a homlokukra a vízzel. De egy dolgot elmulasztottam: nem anyakönyveztem őket. Voltak köztük, akik túléltek, és később a szüleik az elsőáldozásukra készülve azt mondták, hogy a kórházban lettek megkeresztelve azokban a napokban.

Volt valamilyen szervezettség a papok között?

– Nem sokat tudtunk egymásról azokban a napokban. November 4-én ketten rekedtünk kint, azt sem tudták rólunk, élünk vagy halunk. November végén a szemináriumban én tartottam az önképzőkori előadást: Várják-e még a papokat a világban? címmel. Az előadásban elmondtam, és aztán le is írtam, amit a kórházban megéltem. Két-három hét múlva jöttek vidékről a levelek a papoktól, hogy mondjuk el, mi is történt Pesten. Négyen összedugtuk a fejünket, és írtunk egy harmincdolgos brossúrát, stencilgéppel sokszorosítottuk. Ez persze tilos volt, feltörtük az irodát és éjjel dolgoztunk. Reggel 300 példányban kipoztáztuk az ország papjainak.

A megtorlás nem maradt el. Mikor kezdték keresni az elkövetőket?

– Később a házkutatások során megtalálták ezeket a brossúrákat a papoknál. 1956 karácsonyára a váci püspök gyorsan kihelyezett minket a központi szemináriumból, mert a nyomozók már nyomon voltak. Én Pécelre kerültem, és májusig nem találtak rám. Május 10-én jöttem haza a gyerekekkel a hittanóráról, amikor két férfi jött szembe. A gyerekeket elküldték, engem magukkal vittek a plébániára. Feltúrták a szobámat, engem pedig a Gyorskocsi utcába vittek, ott töltöttem a nyomozási szakasz három hónapját. Harminc papot gyűjtöttek össze, akik írtuk, stencileztük, terjesztettük az iratot. Halálal fenyegettek, ha nem vallok. Három hónap után átkerültem a Markó utcába, ahol fél évet töltöttem, majd első fokon hét év börtönt kaptam államellenes izgatásért, a rendszer megdöntésére irányuló szervezkedésért, a kommunizmus ellen felbújtó iratok terjesztéséért. Kikerültem a Gyűjtőfogházba fél évre, aztán Vácra fél évre, onnan mentem a Legfelsőbb Bíróságra, ahol négy év szigorított fogháza ítélték. Márianosztrán négyen voltunk egy cellában, mindannyian papok. 1959-ben szabadultam: Kádár már elég erősnek érezte a rendszert, és megfelezték azoknak a büntetését, akik öt évnél kevesebb büntetést kaptak.

Hogyan lehetett túlélni a megpróbáltatásokat?

– Én 24 éves koromban kerültem a börtönbe, fiatal voltam, jól bírtam. A többiek, akiknek családjuk, feleségük volt, sokat sírtak esténként. Sokakat megkínóztak. A Markó utcában 4x2 méteres cellában aludtunk tizenegyen. Ha valakinek fordulni kellett, fordult

mindenki. Márianosztrán egyszer szigorított sötétzárkát kaptam, mert egy paptársamnak eljuttattam egy szelet kenyeret. Tíz napig mindennek a felét kaptam, éjszaka hanyatt fekvé kellett feküdni úgy, hogy a szemembe világítottak vakító fénnel. Hideg volt nagyon, csak egy csövön ment a forró víz, ott melengettük a kezünket. Egy szál ing és egy darócruha volt rajtunk, sokszor megfázott a vesénk. De fiatalok voltunk, játszottunk is, futóversenyt rendeztünk a poloskákkal, amelyeket éjjel befogtunk. Nem tartottam magam áldozatnak. Pedig volt ott egy újságíró, akinek magas beosztása volt a munkástanácsban is, és ő azt mondta: a periratok alapján engem biztosan ki fognak végezni. Három embert ki is végeztek melőlem. Hajnalban voltak a kivégzések, kiabáltak az emberek, kérték a papoktól a feloldozást. Imádkoztam értük. Amikor kialakították a 301-es parcellát, a cellatársaim oda kerültek. Elmegyek hozzájuk, imádkozom értük, amikor csak tehetem, úgy járok oda, mintha templomba mennék.

Érte-e valamilyen megkülönböztetés a börtönben, amiért papként került oda?

– Négyen voltunk, akik együtt kerülünk akkor börtönbe. Kuklay Antal, aki életfogytiglant kapott, amit azután csökkentettek. Él még egy másik pap Kanadában, a harmadik vagyok én, a negyedik társunk, egy jezsuita már meghalt. Ahol én voltam, ott a papokat nem verték. A váci fogházba pedig lehetett küldetni évente kétszer két kilós csomagot: kovásztalan süteményt és mazsolát kértünk. Ha a mazsolát vízbe tesszük, feloldódik a benne lévő szőlőcukor, és ha összenyomjuk, kifolyik belőle a must. Orvosságos fiolába gyűjtöttük. Öt-hat csepphez egy csepp vizet adtunk, az volt a misebor. Négyen papok mindennap miséztek a cellában.

A börtönök alatt egyszer érzékenyültem el. Egy szép napsütéses májusi napon a Gyorskocsi utcába a szűrkeségbe bepélt a résre nyitott ablakon egy gyönyörű színes pillangó. Pár percig repdesett és kirepült: akkor éreztem meg, milyen a szabadság. Szép volt, a szabadságot hirdette. Még egy állatnak is könnyebb, mint az embernek. Az ember meggyötri a másikat: a Gyorskocsi utcában kegyetlenül verték a foglyokat.

Mi történt a szabadulása után? Hogyan tudta folytatni papi szolgálatát?

– Megbélyegzett voltam, sem városba, sem a fővárosba nem helyezhettek, a kiskunhalasi tanyákra kerültem. Templomokban nem tarthattam misét, de az iskolákban igen. Minden gyerek hittanos volt, a pedagógusok is ott voltak a miséken, mondván, hogy vigyázzanak a gyerekekre. Később Újpest-Megyere, Soroksárra, Rákospalotára kerültem káplánnak. Bánk József volt akkor a váci püspök, aki aztán Borsosberénybe küldött egy csendes plébániára. Csodás világ volt, a palócok szíve-lelke vallásos volt, mindenki járt hittanra.

Minden léptünket figyelték. Pécelről egyszer elmentem Turára meglátogatni egy szintén börtönből szabadult osztálytársamat, megírtam neki, hogy mikor leszek ott. Tura felé menet láttam, hogy innen-onnan utánam szegődik egy-egy motorbicikli. Turán a plébános szólt, hogy az atya nincs ott, elment. Nem bírta a feszültséget, fel is örölték idegileg, pár év múlva infarktust kapott. Tudtam, hogy figyelnek, bármerre jártam, mindig volt beépített ember. Volt, aki meg is mondta, és kért, hogy a jelenlétében ne mondjak olyat, amit jelentenie kell. Borsosberényben lakott a szomszédban egy bácsi, ő is megvallotta, hogy rám állították. Kérte, hogy ittassam mindig le, ha együtt vagyunk, akkor nem emlékszik majd semmire. Pista bácsi nagyokat ivott a szilvapálinkámból.

Tíz évet töltöttem Borsosberényben, azután vállalta a váci püspök, hogy Pestszentlőrincre helyez. Engedélyt kellett volna kérnie, ha valakit városba akart helyezni, de ő ezt nem tette meg. Ott voltam 25 évig, onnan hívott el a Máttyás-templomba Erdő Péter, aki akkor érsek volt. Amikor nyugdíjba mentem, szintén Erdő Péter javaslatára idejöttem a pestszentlőrinci Ibolya utcai kápolnába, itt végzem most a lelkipásztori munkámat.

Thullner Zsuzsanna/Magyar Kurír
Fotó: Thaler Tamás

SPORT

Hírek a labdarúgás Megyei I. osztályából

ellen azonban veszített állásból sem adták fel, és szép győzelmet arattak.

Az eddig lejátszott mérkőzések eredményei:

2014. 08. 30. Füzesgyarmati SK – Gyomaendrői FC 2 : 1
G.: Csapó P.
Ifi.: 5 : 0 G.: ---

Az első félidőben az esélyesebb hazaiak már a kezdés után nagy nyomás alatt tartották a vendégek kapuját. Ennek eredménye is lett, a két gól és a számos kidolgozott helyzet. Mind emellett a gyarmatiak többször álltak a kapussal szemben, egy félidő alatt eldönthették volna a mérkőzés sorsát az indiszponált vendégekkel szemben. A második félidő első negyedórájában sem történt változás, a hazaiak uralták a játékot. Ezt követően a vendégek számára azonban elég volt egy labdaeladás ahhoz, hogy visszajöjjenek a meccsbe. Csapó csapatot le egy kősa labdára és meg sem állt a hazaiak kapujáig. Nyomban a szállítás után az egyenlítésre is megnyílt az alkalmuk a gyomaendrődieknek, de ziccerben hibáztak. A sárrétiak az utolsó negyedórán cserékkel frissítettek, és ennek köszönhetően sikerült megállítaniuk a lejtmenetet. Egy órán keresztül azt történt a pályán, amit a hazaiak akartak, ekkor azonban volt egy kisebb holtpontjuk, amit sikerrel átvészelték és ezzel otthon tartották a három pontot.

2014. 09. 06. Gyomaendrői FC – Szabadkígyósi SZSC 1 : 4
G.: Erdősi Gy.
Ifi.: 0 : 3 G.: ---

A Szabadkígyós a mérkőzés legelején az első szépen felépített akciójából megszerezte a vezetést. A tavalyi bajnok ezután nem vitte túlzásba a támadásokat, a hazaiak pedig nem bírtak velük. A félidő hajrájában a hazai védelem hibáját kihasználva megduplázta előnyét a vendégcsapat, így a szünetre magabiztos vezetést szereztek. Szünet után két jó cserének köszönhetően visszajött a meccsbe a Gyomaendrőd, megszerezte a szépítő gólt, sőt az egyenlítés is sikerült, de les címén (ami kicsit véleményes) érvénytelenítették a gólt. Nem tartott sokáig a hazai öröm, néhány perccel később egy kontra végén Cseke végleg eldöntötte a találkozót, egy góllal és egy gólpasszal. A hazaiakat vitte a becsület, de ekkor már nem volt esély a pontszerzésre. A taktikailag érettebb játékot nyújtó Szabadkígyós nem érdemtelenül gyűjtötte be a három pontot.

2014. 09. 13. Szeghalmi FC – Gyomaendrői FC 3 : 0
G.: ---
Ifi.: 7 : 1 G.: Horváth J.

A három bajnoki mérkőzés óta gólképtelen hazai csapatnak hamar sikerült megtörnie a jeget, hiszen már a találkozó legelején megszerezte a vezetést, a vendégek védője nem figyelt a talajra és a „bepassza” elakadt egy víztócsában, amire a hazai csatár

Gyöngysorok

Az első ajánlólevél az életben a jó modor.

A kétségbeesés kacagásának van egy néma testvére: a lemondás mosolya.

Élvezni a művészetet maga is művészet.

Az igazságos ember az igazságtalannal szemben mindig a rövidet húzza.

Méltatlan embert ne magasztalj gazdagsága miatt.

A pihenés irodalom nélkül egyenlő a halállal és az élő ember eltemetésével.

Nem elég a múzsák csókja, ha gyomorkorgás zavarja az ihletést.

A szülőháza neve mindennél előbbre való és meghittebb csengésű, hiszen a szülő nevével mi sem meghittebb a világom.

Az embereknek, ha teljesülne mindaz, amit kívánnak, nem válna hasznukra.

Ifjúkorodtól kezdve a bölcsességet válaszd útravalóul, ez ugyanis biztosabb minden más vagonnál.

A „Gyöngysorok” gyöngyszemeit összeválogatta:
Hanyecz Margit

lecsapott, és a hosszú sarokba vágta a labdát. A folytatásban is túlnyomó részt a hazaiak akarata érvényesült, többször sikerült a gyomaendrődiek védelme mögé kerülniük, de csak a 30. percben növelték előnyüket, egy a védőkről visszapattanó labdát vágta a kapuba. A félidő vége előtt a vendégek előtt is adódott szépítési lehetőség, de a kapus és a védők közé benyúló csatár emelése nem talált kaput. Szünet után harcosabban kezdett a Gyomaendrőd, az 50. percben mégis végleg eldőlt a találkozó, amikor egy 17 méterről elvégzett hazai szabadrúgást zúdíttak a vendégek kapujába. Mindent egybevetve teljesen megérdemelt hazai győzelem született, a vendégek három–nulla után lélekben már feladták a meccset.

2014. 09. 20. Gyomaendrői FC – Körösladányi MSK 3 : 2
G.: Werle T., Csapó P.(2)
Ifi.: 0 : 3 G.: ---

Mindkét csapat a biztonságra törekedett, így kissé eseménytelenül alakult az első félidő, melynek derekán egy jogos büntetéstől a vendégek szereztek vezetést. Ezt követően is a Ladány kezdeményezett többet, a hazai kapusnak többször is nehéz helyzetben kellett tisztázni. A hazaiak némileg váratlanul egyenlítették a 36. percben, egy kapu elé ível szabadrúgás Werle elé pattant, a rutinos támadó pedig közelről nem hibázott. A második félidő közepén is a vendégek szereztek vezetést, a 69. percben egy felívelt szabadrúgást Laksteter vett át a tizenhatos vonalánál, és fordulásból szép lövést zúdíttott a hazai kapuba. Ezel úgy tűnt, le is tudták a meccset a vendégek. A házigazdák ellenben felbátorodtak, egyre többször jutottak el a Ladány kapujáig. A hajrában pedig jött a meglepetés, de nem érdemtelen fordítás, a fiatal Csapó Péter jóvoltából. Előbb 20 méterről célzott pontosan, a labda a kapufát is érintve landolt a hálóban, majd a kapus által elvétett beadást juttatott fejfel a kapuba. Nem hozott túlságosan látványos csatát a szomszédvári derbi, inkább a küzdelem dominált, és ebben a hazaiak bizonyultak eredményesebbnek, akik négy sikertelen meccs után jutottak újból három ponthoz.

Fülöp Zoltán

A csoda borbolya magja

Egyszer volt, régen volt, talán igaz sem volt, még az öregapám mesélte, hogy volt egy nagyon kicsi királyság, ahol a király nagyon jó ember volt, nem szedett adókat a szegény emberektől, ezért hát ő maga is elszegényedett, kiürült a kincstár. Szerette volna férjhez adni a lányát, de nem tudott a kérőknek felajánlani semmit, hiszen a fele királyság szokott a hozományt lenni a királykisasszonynak, de itt most nem volt semmi...

Elkeseredett nagyon a király, és az alattvalóknak parancsba adta, hogy keressenek megoldást a problémájára. Sorra jöttek az udvari méltóságok, ilyen-olyan javaslatokkal, de egyik sem volt célravezető, hogy hogyan vagyonsodjon meg a király. Egyszer aztán arra tévedt egy szegény vándorlegény, aki énekelgetett a palota kertjében egy fa tövében üldögélve...

Felfigyelt rá a királylány, nagyon megtetszett neki a legény, no meg a nótája is, ezért megkérdezte királyapját:

- Édesapám, királyi felséged is hallja ezt a szép nótát?

- Hallom én lányom, hallom, de most engem ez nem érdekel, mert el vagyok nagyon keseredve miattad, hiszen tudod... Hogyan adjalak én férjhez téged hozomány nélkül?

- Ne búsuljon, édesapám – válaszolta a királykisasszony – jó nekem itthon, ha pártában maradok, azt sem bánom.

- Nem úgy van az, egyetlen leányom, az nagy szégyen lenne rám nézve, hiszen én vagyok a kilencedik bergengóc király! Mit mondanak majd a szomszéd királyságban, a sokovácok, akik gazdagabbak mindenkinél. Annyi aranyuk, gyémántjuk, drágakövéük van, hogy hetekig sem tudják a kincstárnokaik megszámlálni. Képzeld leányom, mit beszélnének rólunk, ha megtudnák, hogy semmink sincs, elszegényedtünk, már majdnem elsírta magát szegény jó király.

- Édesapám, kérem, engedje meg, hogy lemenjek ahhoz a legényhez, és meghallgassam közelebbről az énekét.

- Menj leányom, nem bánom – szólt a király, szomorúságba burkolózva.

A lány egy vállkendőt terített a nyakába, és vidáman lement a vándorlegényhez. Mellékuporodott és hallgatta, amint szépen, szívhez szólóan énekelgetett.

Megszólította:

- Te vándorlegény, mi az a szép nóta, amit énekelsz?

- Azt az én jó anyám tanította nekem, mikor kicsi voltam.

- Szeretném megtanulni, megtanítod nekem?

- Meg hát, csak nagyon szomjas vagyok, hoznál nekem egy kis vizet?

- Szívesen – válaszolt a királylány, és már el is szaladt egy nagy korsó friss forrásvízért.

A legény miután kiitta a korsót, megtörölte a száját tovább énekel, cifrázta a refrént, a királylány olvadozott a gyönyörűségtől, annyira tetszett neki, majd együtt is tudták már énekelni. A vándor megkérdezte, hogy mivel telnek a napjai a lánynak, aki szomorúan elmondta, hogy szegény jó apja mindenkinek csak adott, vámot, adót meg nem szedett, és elfogyott a vagyona, kiürült a kincstár, most meg el van keseredve, hogy nem ta-

lál hozzá illő kérést, mert szegény királyságba senki sem akar benősülni. Erre a legény csettintett egy nagyot a kezével és azt mondta, ha csak ez a baj, azon könnyen segíthetünk.

A királylány ámulva kérdezte meg, hogy hogyan?

- Egyszerű az nagyon, kell szerezni egy csoda borbolya magot, azt el kell ültetni, locsolni napjában hétszer, az hét nap alatt megnő és hét hétig termést hoz, de nem ám akármilyet... - Ezzel a legény odébb állt.

A királylány elmesélte az apjának, aki reménykedni kezdett, hogy van megoldás a bajukra. Hamar kihirdette, hogy aki hoz neki egy csoda borbolya magot, azt gazdagon megjutalmazza. Így hát sorra nekiindultak a nagyvilágnak a legények. Hozták is a különféle magokat, de sajnos hiába ültették el, nem kelt az ki egyik sem. A király már feladta, bánatosan üldögélt a trónteremben, mikor a nótás kedvű legény bezörgetett a vándorbotjával a nagykapun.

Megkérdezte a királyi szárnysegéd, hogy kihez van szerencséje, és mi járatban van. A legény azt mondta, hogy ő csak a királynak hajlandó elmondani jövetele célját. A király fogadta a trónteremben és meghallgatta a fiú mondanivalóját.

Az rendre elmesélte, hogy hetedhét határon túlról jött, hét nap és hét éjjel, mert ott terem a csoda borbolya, aminek elhozta a magját. Sürgősen ültessék el a kertben, és ha megered, hét napig minden nap egy varázsigét kell elmondani a fa tövében, akkor aranyat terem...

- Hát, ha így van, te fiam mért nem ültetted el?

- Azért királyuram, mert csak nemesembernek terem a fa aranyat.

A király hitt a legénynek. Lett is nagy öröme, hívatta a leányát és elmondta neki a jó hírt, a legényt persze nem engedte útjára.

Azt mondta neki:

- No, fiam, ha igazat szóltál, akkor gazdaggá teszek, és elnyered a szépséges leányom, Leonóra kezét is.

- Hát az bizony jó lenne, mert nagyon megtetszett nekem a múltkor a lányod, és ha nem teremne aranyat, én akkor is megkérném a kezét. A király örült az egyenes beszédnek.

Elültette a király nagy lelkesen a magot, locsolta, ápolta, lesték-várták, hogy mikor hajt ki. Hét nap múlva a mag kihajtott, és naponta nőtt 10 cm-t. Hét hét múlva már elkezdett teremni, és a varázsigé hallatán rengeteg aranyat hullatott a fa alá. Éppen ott üldögélt a legény a királykisasszonnyal, amikor az első termés megérkezett. Volt ám nagy öröm, a király végre nem volt már szegény, nem kellett neki szégyenkeznie a szomszéd sokovác király előtt, és a leánya is szerelmes lett. Adóval sem kellett sarcolnia a népét, így hát nagyon boldog volt.

Feleségül adta a leányát a vándorlegényhez, akik boldogan éltek, amíg meg nem haltak... Itt a mese vége, fussatok el véle! Ha nem hiszitek, menjetek el Bergengóciába és kérdezzétek meg a király udvartartását, hogy mi is történt a csoda borbolya maggal, aminek bő termése elhozta a királyságnak az aranykort.

Ízes Ízek

Október

Mexikói tortilla

Omlettet (vagy vastagabb palacsintát) sütünk. Párizsít csikokra vágunk, zsírban pirosra sütjük, majd teszünk hozzá szeletelt gombát, paradicsompürét, (esetleg fokhagymát), sót, borsot és fedő alatt néhány percig pároljuk. Evvel a sűrű töltelékkel töltjük az omlettet, félbe hajtva, sajttal megszórva tálaljuk.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, záruk, lakatok,
- fürdőkadák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- Júliustól kedvező áron ZÁRTSZEKVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK is kaphatók!

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hitellelhetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Házhoz jön a fodrász!

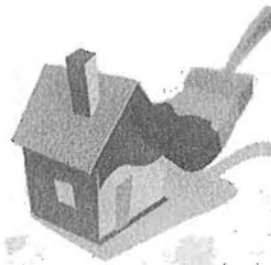
Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

Ígérem szerint házzal is megyek! Hétvégeken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna
GYOMAENDRŐD, SZENT ISTVÁN. U. 61.
Telefon: 06/70/312-5037

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőterek beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sít elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólappal, márvány, gránit lerakása, ill. téglalrakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

INTER
NYELVSTÚDIÓ
Ny.sz.: 21381-2007

SZÁMÍTÓGÉP KEZELŐ TANFOLYAM nem csak vizsgázóknak!

A tanfolyam anyaga megfelel az ECDL vizsga anyagának.
Szövegszerkesztés, táblázatkezelés, operációs rendszerek, IT.
60 óra, 10 HÉT, heti 1x 6 óra, 2x 3.
szombatoként, vagy munka után
klimatizált terem, gépet biztosítunk!
indul jelentkezéstől függően, 600Ft/ó.

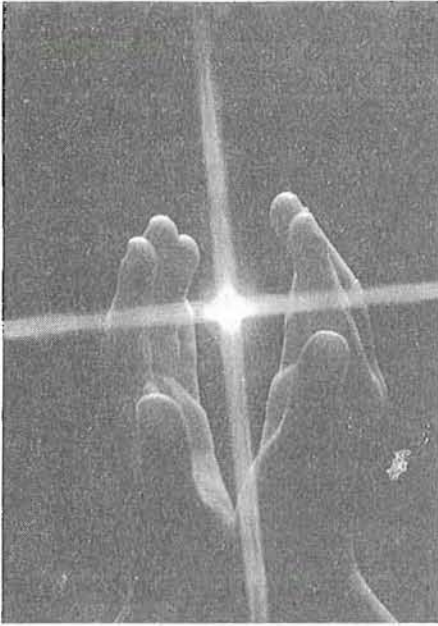
Érd: info@internyelvstudio.hu; 20/436-0699, 20/2297022

Csoportos nyelvtanfolyam nem indul a nyáron!
Kellemes vakációt, jó pihenést kívánunk!

Inter Nyelvtanulástudió, Gyomaendrőd, Róssuth út 18. H - P: 15-18 óráig

e-mail: info@internyelvstudio.hu, internyelvstudio@gmail.com

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek;
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába:
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

FARKAS ANTAL, gyomaendrői lakos, 91 éves korában 2014. szeptember 18-án, Egyházunk Szentségeivel megerősítve adta vissza lelkét Teremtőjének. Gyászolják családtagjai, szerettei. Isten adjon neki örök nyugalmat és boldog feláldozást.

Dr. KELEMEN ZOLTÁNNÉ szül.: ASZÓDI MÁRIA gyomaendrői lakos 87 éves korában, távozott szerettei köréből. Gyászolja a család, rokonok és ismerősök. Pihenése legyen csendes, emléke áldott.

VARJÚ ZOLTÁN kondorosi, korábban hunyai lakos, hosszú súlyos betegség után 52 éves korában az Égi Hazába költözött. Temetése szeptember 2-án Kondoroson volt. gyászolják: felesége, lányai és a család.

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatják adományok felajánlásával:

Készpénzbevitel az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy ÉDESAPÁNK

DUDA MIHÁLY

(Endrőd, 1923. február 16.)

2014. augusztus 17-én, életének 92. évében elhunyt.

Felejthetetlen halottunk hamvait

2014. szeptember 6-án, a 11.00 órakor kezdődő gyászmisét követően a Rákoskeresztúri

Szent Pál Templom Altemplomában (XVII. Lázár Deák utca 13/a)

helyezzük örök nyugalomra.

Kegyeletüket kérjük egy-egy szál virággal kifejezni.

DRÁGA EMLÉKE SZÍVÜNKBEN ÉL!

Táviratcím: Forgács Tiborné

1171 Budapest, Regélő utca 9.

Fényképalbum

Első osztályosok 1961-62-es tanévben. Endrőd, Nagylány iskola. Tanító Ricsei Balázné.

Hírek a Rózsaszigeti Iskolából

Őszi túra

Diákönkormányzatunk első programja, az őszi túra szeptember 4-én került megrendezésre. Az alsós nevelők kellemes sétával egybekötött programokat szerveztek osztályaiknak. Voltak, akik a séta végén játszótéren töltötték a délelőttöt, voltak akik mászófalon ügyeskedtek, és volt aki a Tájházban próbálkozott finom sütemények készítésével. A felsős osztályaink ismét megcsodálhatták árterünk különleges szépségét, és ezen felül izgalmas akadályversenyen próbálhatták ki magukat, hat állomáson áthaladva. Szébbnél-szebb menettelekkel és buzdító csatakiáltásokkal készültek a csapatok a megmérettetésre. Feladatok sora várta őket: ügyességi labdajátékok, célba rúgás és dobás, találos kérdések, memória próba, természetvédelmi és ismereti teszt, mocsárjárás és nem utolsósorban egy igazi erőt próbáló akadálypálya. Minden csapat szépen teljesítette az akadályversenyt és a megszerzett pontok alapján oklevélben és jutalomban részesült.

A legjobb csapatnak járó címet 5-6. osztályosok közül az 5. a, 7-8. osztályosok közül pedig a 8.a osztály szerezte meg igen magas pontszámokkal.

Az akadálypálya feladatait hallgatják a nyolcadikosok

A tanévnyitó ünnepségen jelen volt Dankó Béla, városunk országgyűlési képviselője

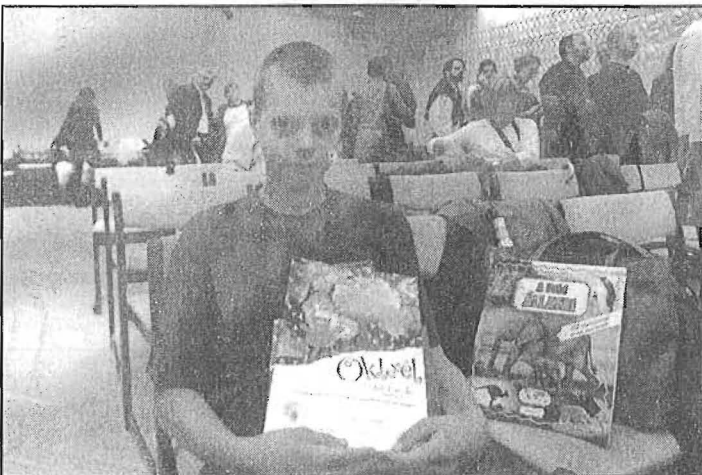
Az elsősök vidám versekkel köszöntötték a tanévet

Írtam egy mesét...

A történet még a tavasszal kezdődött...

Ildikó néni hívta fel az osztály figyelmét egy meseíró versenyre. A címe: Az én mesém. Erre a pályázatra készítettem el A hét próba című mesét, amit el lehetett olvasni Az én mesém honlapján. Szavazni lehetett a legjobb mesére. Nagyon sok szavazatot gyűjtöttem, ezért az általam írt mese nemcsak bekerült a mesekönyvbe, de közönségdíjas is lett!

Mindenkinek köszönöm, aki az én mesémre szavazott!

Koloh László a közönségdíjas mesetről

Óvodásból iskolás lett 39 kisdíjak

A díjátadó ünnepség 2014. szeptember 13-án volt Budapesten, a Körösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központban. A gyerekek és felnőttek által írt mesékből színészek olvastak fel, játszottak el néhányat. Ezután került sor a díjak átadására, majd át lehetett venni az előre megrendelt, korlátozott számban kiadott mesekönyvet.

Örülök, hogy ilyen jól sikerült az első mesém. Lehet, hogy jövőre is megpróbálom!

Koloh László 5. a

Az iskolai életéről további információkat és képeket találnak az iskola honlapján: www.rozsaszigetiiskola.hu

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium oldala

Ora et labora!

Imádkozzál és dolgozzál! – választotta Czank Gábor atya az új tanév mottójául a bencések híres jelmondatát.

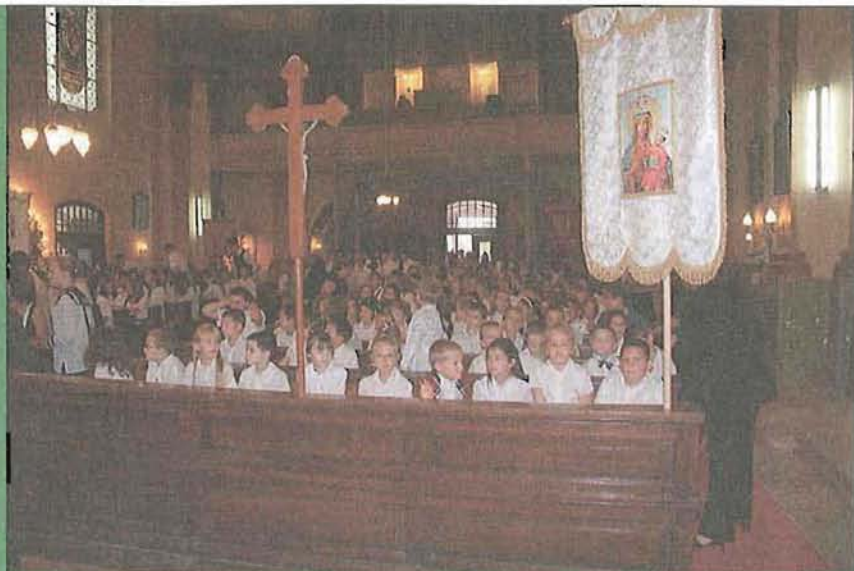
2014. augusztus 31-én diákokkal, tanárokkal, gyomaendrői hívekkel, érdeklődőkkel telt meg az endrői Szent Imre Katolikus Templom. Itt tartotta tanévnyitó szentmiséjét és tanévnyitó ünnepségét a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium.

A Kner Imre Gimnáziumból, valamint a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából alakult új intézmény szeptember 1-jétől a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartása alatt kezdi meg a tanévet.

Az ünnepi szentmisén Gábor atya elmondta, hogy a keresztény ember, ha valami újba kezd, kéri a Jő-isten áldását, segítségét. Ezért az évnyitó szentmisét – így az új tanév kezdetén – diákokért, tanárokért, valamennyünkért ajánljuk fel. Az ima és a munka szorosan összetartozik, életünkben fontos szerepe kell legyen mindkettőnek. „Ugy tedd a dolgodat, hogy az Istenről ne feledkezz meg!” – figyelmeztetett. Jézusnak valamennyien fontosak vagyunk, keresztények és nem keresztények, felnőttek és gyermekek, férfiak és nők. Tudd, hogy a gondviselő Isten mindig melletted van, örömben, bánatban, akkor is, amikor elhagyatottnak érzed magad, „amikor nem látod az utat magad előtt” – hangsúlyozta Gábor atya, iskolánk lelki vezetője.

Várfi András polgármester úr a két iskola történetéről szólt, majd bemutatta az új intézmény igazgatóját, Tóth Ferencet. Kétezer éves keresztény kultúráról beszélt, arról hogy ne csak ismerjék a diákok ezt a kultúrát, de éljék is. Isten áldását kérte az új Iskola diákjaira, tanáraitra a most kezdődő tanévre.

A tanévnyitó ünnepség kisdíjak szavalatával folytatódott. Tóth Ferenc igazgató úr beszédét a „megtartva újítunk” gondolatával ve-

zette be. A két iskola értékeiről, hagyományairól, illetve közös jövőjéről szólt. „Hit és bizalom a jelenben és a jövőben, és abban, hogy egy nagyszerű szolgálatban, mások segítségével a nevelés-oktatás útján lehetünk szerepvállalói.” Szent Gellért püspök szavaival köszönte meg a jelenléteket: „Fordulj el a rossztól, és keresd a jót!”

Iványi László tiszteletbeli kanonok, hunyai plébános, egyházi iskolánk alapítója meghatottan idézte fel emlékeit. A majd húsz éve elvetett mag immár szárba szökken. Értékeink és az elmúlt évek eredményei vezethettek ahhoz, hogy ma történelmet írjunk. Mint hajdani gimnazista jó nevű alma materére emlékezett.

Ő is Isten áldását kérte az előttünk álló 2014/15-ös tanévre, mely nemzeti imádságunk, a Himmusz elénekülésével kezdetét vette.

Sárkányhajózni voltunk

A 2014-15-ös tanév első hete egy remek programmal indult iskolánkban.

Sárkányhajózni voltunk a **KÖRÖS KAJAK SPORTEGYESÜLETNÉL**. Mivel iskolánkhoz közel van a sportegyesület telepe, az egyik délután kísértünk a Fűzfás-zugba, ahol kipróbálhattuk a sárkányhajózást. Én voltam a csapat dobosa, ami számomra nagy élmény volt.

Nagyon jól éreztük magunkat.
Szerető Alma 3. o.

„A MI UTCÁNK, A MI JÖVŐNK!”

2014. Európai Mobilitási Hét Autómentes napja városunkban szeptember 19-én pénteken került megrendezésre. A mi kis csapatunk 20 fővel vett részt az eseményen. 8 órakor kerékpárral indultunk az iskolából, s 15 perc alatt tekertünk át a helyszínre. Töltöttünk KRESZ-tesztet, majd részt vettünk a kerékpáros ügyességi versenyen.

Mészáros Kata Boglárka 5. o.

Hét gyertya hét iskoláért

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Hídfele étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.

Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240

E-mail: feszekpanzio@mail.globo.net.hu

<http://www.feszekpanzio.hu>

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Őszi ajánlataim:

- virághagymák, rózsatövek (tulipánok, jácintok, nárciszok)
- virágföldek, virágtápok, műanyag virágcserépek
- kandallók, szenes kályhák, kályhacsövek
- demizonok, műa. kannák, műa. hordók
- takaróponyvák, fóliák, p.p. zsákok, raschel zsákok
- dróthálók, raschel hálók, kötöző drótok, spárgák
- gumicsizmák, esőruhák, védőkesztyűk
- szegek, csavarok, Reisser csavarok
- fejszék, balták, fűrészek, kéziszerszámok
- festékek, ecsetek, zsákos anyagok
- cefrés hordók, cefredarálók, segédanyagok
- rágszálóirtók, csapdák, ragasztók
- kisállat eledeltek, kiegészítők

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ